

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๐๖๖/๒๕๕๕
ป.อ. ขอนคินของกลาง (มาตรา ๓๖)

หากผู้ร้องให้จำเลยที่ ๑ ยืมรถยนต์ของกลางไปใช้ในงานแต่งงานดังที่เบิกความแล้ว เมื่อจำเลยที่ ๑ ใช้รถยนต์ของกลางตามวัตถุประสงค์ที่ยืมไปเสร็จสิ้นแล้ว จำเลยที่ ๑ ต้องรับนำรถยนต์ของกลางมาคืนให้แก่ผู้ร้องทันที แต่ปรากฏว่า ในวันเกิดเหตุจำเลยไปหาเพื่อนที่ผับบ้านซับแดง และหลังจากเสร็จจากงานแต่งงานแล้วในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เวลาประมาณ ๓ นาฬิกา จำเลยที่ ๑ ได้นำรถยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดคดีนี้ แสดงให้เห็นได้ว่านอกจากจำเลยที่ ๑ จะนำรถยนต์ของกลางไปใช้ในงานแต่งงานตามที่ผู้ร้องให้ยืมไปแล้ว จำเลยที่ ๑ ยังสามารถใช้รถยนต์ของกลางเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ร้องอีก พฤติการณ์ดังกล่าวเชื่อว่าผู้ร้องให้จำเลยที่ ๑ ยืมรถยนต์ของกลางไปใช้ได้ตามอำเภอใจของจำเลยที่ ๑ โดยไม่คำนึงว่า จำเลยที่ ๑ จะนำรถยนต์ของกลางไปใช้ในกิจการใดแม้เป็นการกระทำความผิดก็ตาม ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์ของกลาง

ระหว่าง	พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการคดีศาลแขวงสมุทรปราการ	โจทก์
	นาย อ.	ผู้ร้อง
	นาย ส. ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน	จำเลย

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๔๓ (๘), ๑๓๔, ๑๖๐, ๑๖๐ ทวิ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ และริบรถยนต์หมายเลขทะเบียน ขต ๙๒๓ กรุงเทพมหานคร ของกลาง

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์หมายเลขทะเบียน ขต ๙๒๓ กรุงเทพมหานคร ของกลาง ผู้ร้องให้จำเลยที่ ๑ ยืมรถยนต์ของกลางไป ผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ขอให้คืนรถยนต์ของกลางแก่ผู้ร้อง

โจทก์ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ข้ออ้างของผู้ร้องเป็นการช่วยเหลือจำเลยที่ ๑ ไม่ให้ได้รับโทษตามคำพิพากษา ขอให้ยกคำร้อง

ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้อง
ผู้ร้องอุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน
ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์หมายเลขทะเบียน ขต ๙๒๓ กรุงเทพมหานคร ของกลาง จำเลยทั้งสองนำรถยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดคดีนี้ และศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ริบ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า ผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสองหรือไม่ ผู้ร้องและจำเลยที่ ๑ เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จำเลยที่ ๑ ยืมรถยนต์ของกลางไปจากผู้ร้องอ้างว่าจะนำรถไปใช้ในงาน

/แต่งงาน...

แต่งงาน แต่ต่อมาจำเลยที่ ๑ ได้นำรถยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดคดีนี้ โดยผู้ร้องไม่ได้รับเห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ ด้วย เห็นว่า หากผู้ร้องให้จำเลยที่ ๑ ยืมรถยนต์ของกลางไปใช้ในงานแต่งงานดังที่เบิกความแล้ว เมื่อจำเลยที่ ๑ ใช้รถยนต์ของกลางตามวัตถุประสงค์ที่ยืมไปเสร็จสิ้นแล้ว จำเลยที่ ๑ ต้องรับนำรถยนต์ของกลางมาคืนให้แก่ผู้ร้องทันที แต่ปรากฏจากคำเบิกความของจำเลยที่ ๑ ว่า ในวันเกิดเหตุจำเลยไปหาเพื่อนที่หมู่บ้านซับแดง และปรากฏตามฎีกาของผู้ร้องว่า หลังจากเสร็จจากงานแต่งงานแล้วในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เวลาประมาณ ๓ นาฬิกา จำเลยที่ ๑ ได้นำรถยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดคดีนี้ แสดงให้เห็นได้ว่านอกจากจำเลยที่ ๑ จะนำรถยนต์ของกลางไปใช้ในงานแต่งงานตามที่ผู้ร้องให้ยืมไปแล้ว จำเลยที่ ๑ ยังสามารถใช้รถยนต์ของกลางเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ร้องอีก พฤติการณ์ดังกล่าวเชื่อว่าผู้ร้องให้จำเลยที่ ๑ ยืมรถยนต์ของกลางไปใช้ได้ตามอำเภอใจของจำเลยที่ ๑ โดยไม่คำนึงว่า จำเลยที่ ๑ จะนำรถยนต์ของกลางไปใช้ในกิจการใด แม้เป็นการกระทำความผิดก็ตาม ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์ของกลาง ที่ศาลล่างทั้งสองยกคำร้องของผู้ร้องขอแล้ว ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

หมายเหตุ

การร้องขอรถยนต์ของกลางคืนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ มีแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาจำนวนมากที่ศาลพิพากษายกคำร้อง โดยเหตุที่ศาลยกคำร้องจะมีอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต
๒. รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด
๓. ผู้ร้องขอคืนของกลางไม่ใช่เจ้าของที่แท้จริง

สำหรับแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกามีข้อสังเกตแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

๑. กรณีสัญญาเช่าซื้อมีข้อสัญญาว่าหากรถถูกใช้เป็นพาหนะในการกระทำความผิดเป็นเหตุให้รถถูกยึดถือว่าสัญญาสิ้นสุดผู้เช่าซื้อจะต้องชดใช้จำนวนหนี้ที่ค้างชำระ หรือข้อสัญญาที่ว่าทรัพย์สินที่เช่าซื้อสูญหายหรือถูกริบไม่ว่าด้วยเหตุสุดวิสัยหรือเหตุใด ๆ ผู้เช่าซื้อยอมรับผิดชอบฝ่ายเดียวและยอมชดใช้ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งสิ้น ศาลฎีกาถือว่าผู้ให้เช่าซื้อเจตนาต้องการเพียงจะได้รับเงินค่าเช่าซื้อตามสัญญาเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๗๖/๒๕๔๙, ๔๗๗๘/๒๕๔๙, ๑๖๓๕/๒๕๕๒, ๔๐๘๕/๒๕๓๙, ๔๗๙๑/๒๕๓๓ หรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๘๘/๒๕๓๓, ๒๐๐๘/๒๕๓๑, ๓๗๒๖/๒๕๒๕

๒. เมื่อผู้เช่าซื้อผิดสัญญา ผู้ให้เช่าซื้อไม่ยอมบอกเลิกสัญญาหรือเรียกทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนปล่อยเวลาให้ล่วงเลยเป็นเวลานาน ซึ่งอาจจะยังมีการรับค่าเช่าซื้ออีก ทั้งนี้อาจจะมีข้อสัญญาว่าหากทรัพย์สินที่เช่าซื้อถูกยึดให้ถือว่าสัญญาเช่าซื้อเป็นอันเลิกกันทันทีโดยไม่ต้องบอกกล่าวร่วมด้วย ศาลฎีกาเห็นว่าเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๗๑/๒๕๕๔, ๑๑๔๔/๒๕๕๐, ๗๒๕๐/๒๕๔๙, ๓๒๓๕/๒๕๓๔, ๓๘๑๙/๒๕๓๓ หรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๕๘/๒๕๕๑, ๒๐๓๐/๒๕๔๗, ๑๐๔๓/๒๕๔๔, ๗๑๘๖/๒๕๔๓, ๑๘๖๕/๒๕๓๓, ๓๓๗๓/๒๕๓๑, ๒๙๙๖/๒๕๓๑

/๓. มีพฤติการณ์...

๓. มีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า การร้องขอคืนของกลางทำเพื่อประโยชน์ผู้อื่น มิใช่ทำเพื่อประโยชน์ของผู้ร้อง ศาลฎีกาฟังว่าเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๗๗/๒๕๕๐, ๘๘๘๘/๒๕๔๙, ๕๙๑๔/๒๕๔๙, ๓๔๒๖/๒๕๔๙, ๕๐๘๕/๒๕๔๓, ๑๔๓๑/๒๕๔๓, ๖๔๐๘/๒๕๔๐, ๑๘๒/๒๕๓๗, ๓๒๒๗/๒๕๓๔, ๒๕๘๖/๒๕๓๐, ๕๔๖/๒๕๒๙, ๑๕๒๘/๒๕๒๒ หรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๑๘/๒๕๓๔, ๖๘๘/๒๕๓๑, ๑๗๘๕/๒๕๓๐

๔. กรณีบรรทุกน้ำหนักเกิน ศาลฎีกามักจะยกคำร้องของผู้ร้อง โดยเห็นว่าผู้ร้องมักจะปล่อยปละละเลยและไม่ได้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดมิให้มีการบรรทุกน้ำหนักเกิน ถ้าฟังการกำชับของเจ้าของรถ ศาลฎีกาเห็นว่า ยังไม่เพียงพอต้องหาวิธีการควบคุมมิให้มีการบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๒๔/๒๕๕๑, ๒๒๔๙/๒๕๕๑, ๘๘๗/๒๕๕๑, ๘๘๓/๒๕๕๑, ๗๖๔๒/๒๕๕๐, ๓๑๓๔/๒๕๕๐, ๓๑๒๕/๒๕๕๐, ๒๓๐๕/๒๕๕๐, ๑๖๑๐/๒๕๕๐, ๑๔๕๖/๒๕๕๐, ๙๙๒/๒๕๕๐, ๘๘๐/๒๕๕๐, ๕๐๖/๒๕๕๐, ๒๕๕/๒๕๕๐, ๘๙๑๘/๒๕๔๙, ๘๘๑๑/๒๕๔๙, ๔๙๙๓/๒๕๔๙, ๔๗๓๖/๒๕๔๙, ๔๓๔๙/๒๕๔๙, ๒๑๐๕/๒๕๔๘, ๑๒๕๒๗/๒๕๔๗, ๑๒๕๑๑/๒๕๔๗, ๙๐๔๔/๒๕๔๗, ๘๖๒๐/๒๕๔๗, ๓๖๗๙/๒๕๔๖, ๑๓๓๒/๒๕๔๒, ๕๗๑๔/๒๕๔๑, ๘๑๙/๒๕๓๖

๕. ในคดีร้องขอคืนของกลางการถ่วงน้ำหนักของพนักงานอัยการนับว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะหากสามารถชักค้ำจนศาลเห็นว่าพยานฝ่ายผู้ร้องเบิกความแตกต่างไม่น่าเชื่อถือ ศาลก็จะยกคำร้อง เช่น กรณีการบรรทุกน้ำหนักเกิน หากมีการยื่นสัญญาเช่าระหว่างจำเลยกับผู้ร้องซึ่งอาจไม่มีการเข้ากันจริง แต่เหตุที่ผู้ร้องยกประเด็นการเข้าขึ้นมาเพราะหากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร้องกับจำเลยเป็นลักษณะผู้เช่ากับผู้ให้เช่าก็สามารถยกประเด็นที่ว่าไม่ได้รู้เห็นเป็นใจในการที่จำเลยนำรถไปบรรทุกน้ำหนักเกิน แต่หากความสัมพันธ์เป็นไปในลักษณะลูกจ้างกับนายจ้าง แนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาส่วนใหญ่มักจะยกคำร้องเพราะนายจ้างต้องระมัดระวังดูแลเป็นพิเศษมิให้ลูกจ้างบรรทุกน้ำหนักเกิน จึงทำให้ผู้ร้องอ้างว่ามีความสัมพันธ์ในลักษณะผู้เช่ากับผู้ให้เช่า ซึ่งพนักงานอัยการสามารถชักค้ำให้ศาลเห็นว่าไม่มีการทำสัญญาเช่ากันจริง โดยอาจชักค้ำในประเด็นว่าใครเป็นคนเขียนสัญญาเช่า ใครเป็นคนค้ำประกัน มีพยานอื่นในสัญญาเช่าหรือไม่ สัญญาเช่ามีกำหนดระยะเวลาเช่ากันตั้งแต่วันที่เท่าใดถึงวันที่เท่าใด ในสัญญาเช่ากำหนดวันที่ชำระค่าเช่าเมื่อใด ตั้งแต่ทำสัญญาเช่าชำระค่าเช่าไปกี่ครั้ง เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๘๔/๒๕๔๙, ๔๓๑๘/๒๕๔๙, ๔๑๘๘/๒๕๔๙

๖. คำให้การขึ้นสอบสวนของจำเลยซึ่งให้การในวันที่ถูกจับกุม หากมีความแตกต่างจากผู้ร้องเบิกความ ศาลฎีกาจะเชื่อคำให้การขึ้นสอบสวนเพราะจำเลยไม่มีเวลาคิดหาเหตุผลป้นแต่งข้อเท็จจริง เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๙๑/๒๕๔๙

๗. กรณีที่ผู้ปกครองขอคืนรถจักรยานยนต์ที่บุตรนำไปขับแข่งบนถนนโดยมีพฤติการณ์ดัดแปลงสภาพรถให้เหมาะกับการแข่ง หรือเก็บกุญแจรถไว้ในที่ที่บุตรสามารถนำรถไปใช้ได้ตลอดเวลา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าผู้ปกครองรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๕๙/๒๕๕๑, ๑๖๗๙/๒๕๕๐, ๙๐๙๐/๒๕๔๙, ๕๘๒๗/๒๕๔๙, ๔๓๑๖/๒๕๔๙, ๔๐๕๑/๒๕๔๙, ๒๒๒๒/๒๕๔๙, ๑๖๑๙/๒๕๔๙, ๓๒๖๘/๒๕๔๘, ๕๘๕๗/๒๕๔๓, ๓๕๑/๒๕๔๓, ๑๕๘๙/๒๕๔๒

๘. หากเจ้าของรถไม่ใช้ความระมัดระวังในการเก็บกุญแจรถ ปล่อยให้ญาติสามารถนำรถไปใช้ได้โดยสะดวก หากญาตินำรถไปใช้ในการกระทำความผิด ศาลฎีกาถือว่าเป็นการรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดด้วย เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๐๙/๒๕๕๐, ๒๓๕๕/๒๕๔๘

๙. การร้องขอคืนของกลางตาม ป.อ. มาตรา ๓๖ ผู้ร้องขอคืนของกลางต้องเป็นเจ้าของที่แท้จริง หากมิใช่เจ้าของที่แท้จริงย่อมไม่มีสิทธิร้องขอคืนของกลาง เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๖๙/๒๕๕๑, ๑๖๖๓/๒๕๕๑, ๖๓๐๑/๒๕๕๐, ๙๕๓๓/๒๕๔๙, ๒๗๘๑/๒๕๔๘, ๑๗๖๒/๒๕๔๘, ๘๑๖๙/๒๕๔๗, ๓๐๕๓/๒๕๔๕, ๔๕๓/๒๕๓๙

๑๐. การร้องขอคืนของกลางตาม ป.อ. มาตรา ๓๖ เจ้าของที่แท้จริงซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดต้องเสนอคำขอคืนของกลางต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งเป็นคนละกรณีกับ พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฯ มาตรา ๓๐ วรรคสองที่กำหนดให้บุคคลที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และมาตรา ๓๐ วรรคท้าย ยังบัญญัติว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือในกรณีที่ปรากฏเจ้าของ แต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่า จะมีการกระทำความผิดและจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดหรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่เริ่มประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๘๘/๒๕๔๕, ๕๕๗๕/๒๕๓๘

โชคชัย ทิฐิกัจจธรรม
อัยการผู้เชี่ยวชาญ

คำพิพากษาฎีกาเรียงตามข้อสังเกตที่ ๑

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๓๗๖/๒๕๔๙ ตามหนังสือสัญญาเช่าซื้อจำเลยที่ ๑ ต้องชำระค่าเช่าซื้อทุกวันวันที่ ๒๐ ของเดือนนับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๖ รวม ๔๘ งวด แต่ตามบัญชีการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อ ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ชำระค่าเช่าซื้อไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อ ผู้ร้องก็มีได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อแก่จำเลยที่ ๑ แสดงว่าผู้ร้องมิได้ถือเอากำหนดระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อเป็นสำคัญเมื่อจำเลยที่ ๑ ชำระค่าเช่าซื้องวดที่ ๔๑ ประจำวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๙ ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๐ แล้วไม่ชำระค่าเช่าซื้ออีก ผู้ร้องต้องบอกกล่าวกำหนดระยะเวลาให้จำเลยที่ ๑ ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระเพื่อใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อต่อไป แต่ผู้ร้องกลับปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปจนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเวลานาน ๑ ปีเศษ จึงมีหนังสือทวงถามให้จำเลยที่ ๑ ส่งมอบรถบรรทุกของกลางคืนและชดใช้ค่าขาดประโยชน์ โดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อแก่จำเลยที่ ๑ มาก่อนหน้านั้น ทั้งนาย ป. ผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องเป็นผู้นำหนังสือทวงถามไปส่งให้แก่จำเลยที่ ๑ ด้วยตนเอง แสดงว่าผู้ร้องรู้ที่อยู่ของจำเลยที่ ๑ และสามารถติดตามรถบรรทุกของกลางคืนจากจำเลยที่ ๑ ได้ แต่ผู้ร้องกลับให้รถบรรทุกของกลางอยู่ในครอบครองของจำเลยที่ ๑ จนนำรถบรรทุกของกลางไปใช้กระทำความผิด พฤติการณ์ดังกล่าวเชื่อว่าผู้ร้องไม่ประสงค์จะเลิกสัญญาเช่าซื้อกับจำเลยที่ ๑ และตามสัญญาเช่าซื้อข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ ระบุไว้ได้ความว่า เมื่อสัญญาเช่าซื้อเลิกกันเพราะมีการนำรถยนต์ที่เช่าซื้อไปใช้กระทำความผิดต่อกฎหมายอันเป็นเหตุให้รถยนต์ที่เช่าซื้อถูกยึดหรือริบ และถ้าผู้เช่าซื้อไม่ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อจะมีสิทธิจะยึดทรัพย์สินอย่างอื่นของผู้เช่าซื้อเพื่อชดใช้ราคาเช่าซื้อจนครบตามสัญญา แสดงว่าผู้ร้องประสงค์จะได้ค่าเช่าซื้อเท่านั้น ผู้ร้องไม่ประสงค์จะยึดรถบรรทุกของกลางคืน เห็นได้ว่าผู้ร้องร้องขอรถบรรทุกของกลางคืนเพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ ๑ แต่ฝ่ายเดียว อันเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องย่อมไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนรถบรรทุกของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๗๘/๒๕๔๙ ตามสัญญาเช่าซื้อข้อ ๖ ระบุว่า หากรถถูกใช้เป็นยานพาหนะในการกระทำความผิด หรือใช้รถในลักษณะที่ผิดกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับใด ๆ หรือใช้รถโดยประการอื่นใด เป็นเหตุให้รถถูกริบ ยึดอายัด ตกเป็นของรัฐ ให้ถือว่าสัญญานี้สิ้นสุดลง และผู้เช่าซื้อต้องแจ้งให้บริษัททราบทันที และผู้เช่าซื้อจะต้องชดใช้ค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในสัญญาข้อ ๕ (วรรคสอง) และในสัญญาข้อ ๕ วรรคสอง ระบุว่า ในกรณีที่รถถูกยึด ถูกอายัด หรือถูกริบ หากเป็นความผิดของผู้เช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้คงค้างชำระตามสัญญานี้ แสดงว่าหากรถจักรยานยนต์ของกลางถูกริบ ผู้ร้องมีวิธีการที่จะกระทำได้ ๒ วิธี คือ เรียกค่าเสียหายจากผู้เช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อ หรือยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอคืนของกลาง ซึ่งผู้ร้องได้เลือกวิธีการร้องขอคืนของกลางเป็นคดีนี้ภายหลังที่บอกเลิกสัญญาแก่ผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกันแล้ว โดยไม่เรียกร้องให้ผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกันชดใช้ราคาที่เช่าซื้อหรือค่าเสียหายตามสัญญาเช่าซื้อแต่อย่างใด ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยเหลือผู้เช่าซื้อ หาใช่เพื่อประโยชน์ของผู้ร้องโดยลำพังไม่ จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๓๕/๒๕๔๒ ส. บิดาจำเลยเป็นทั้งผู้เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางและผู้รับมอบอำนาจให้ยื่นคำร้องคดีนี้จากผู้ร้องผู้ให้เช่าซื้อ เมื่อ ส. ผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อแล้วผู้ร้องมิได้บอกเลิกสัญญาหรือติดตามยึดรถจักรยานยนต์ของกลางที่เช่าซื้อคืน จนกระทั่งจำเลยนำไปใช้กระทำความผิดในคดีนี้ และตามสัญญาเช่าซื้อข้อ ๑๐ ระบุว่า หากเกิดความเสียหายหรือสูญหายผู้เช่าซื้อยินยอม

รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและค่าเช่าซื้อที่ยังค้างชำระอยู่ทั้งสิ้น ทั้งยังได้ความว่า ส. กับผู้ร้องตกลงกันว่า หาก ส. นำรถจักรยานยนต์ของกลางคืนให้แก่ผู้ร้องได้ ผู้ร้องยินดีจะขายให้แก่ ส. โดยคิดค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ดังนี้ เป็นพฤติการณ์ที่ถือได้ว่าผู้ร้องมีเจตนาเพียงต้องการที่จะได้รับค่าเช่าซื้อตามสัญญาเท่านั้นและไม่ประสงค์จะขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง แต่การที่ผู้ร้องขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืนนั้นก็เพื่อประโยชน์ของ ส. ผู้เช่าซื้อแต่ฝ่ายเดียว ถือได้ว่าผู้ร้องใช้สิทธิทางศาลโดยไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่อาจที่จะขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๘๕/๒๕๓๙ สัญญาเช่าซื้อระบุว่าจะกรณีเกิดความเสียหายใด ๆ แก่ทรัพย์สินที่เช่าซื้อในระหว่างอายุสัญญาเช่าซื้อ เช่นถูกขโมย ต้องอัคคีภัย ภัยพิบัติ อุบัติเหตุใด ๆ หรือการกระทำใด ๆ จนทรัพย์สินที่เช่าซื้อเสียหายหรือสูญหาย ผู้เช่ายินยอมรับผิดชอบใช้เงินค่าเช่าซื้อที่ยังค้างชำระอยู่ทั้งสิ้น ข้อสัญญาดังกล่าวแสดงวัตถุประสงค์อยู่ในตัวว่าผู้ให้เช่าซื้อต้องการราคาค่าเช่าซื้อเป็นสำคัญ ผู้เช่าซื้อจะนำทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อไปใช้อย่างไรก็ได้ เมื่อทราบว่ารถจักรยานยนต์ของกลางถูกยึดแล้วผู้ร้องยังรับค่าเช่าซื้อต่อมาอีก ไม่ได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อหรือติดตามเอารถจักรยานยนต์คืนจากผู้ให้เช่าซื้อไม่เคยไปขอรับรถจักรยานยนต์ของกลางคืนจากพนักงานสอบสวน การที่ผู้ให้เช่าซื้อขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตถือได้ว่าผู้ให้เช่าซื้อรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำ ความผิด ผู้ให้เช่าซื้อจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๗๙๑/๒๕๓๓ ข. ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางกับผู้ร้อง เมื่อ ข. ผิดสัญญาผู้ร้องก็ให้ ข. ทำสัญญาเช่าซื้อใหม่ หลังจากนั้น ข. ก็ผิดสัญญาอีก และสัญญาก็ระงับไว้ ทำนองว่า ไม่ว่ารถยนต์บรรทุกของกลางจะเกิดความเสียหายหรือสูญหายไปด้วยประการใด ผู้เช่าซื้อก็ต้องชำระหนี้เท่ากับค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ แสดงว่าผู้ร้องประสงค์จะได้ค่าเช่าซื้อเท่านั้น ผู้ร้องไม่ประสงค์จะยึดรถยนต์บรรทุกของกลางคืน เมื่อ ข. ผิดสัญญาพฤติการณ์เช่นนี้เห็นได้ว่าผู้ร้องร้องขอคืนของกลางเพื่อประโยชน์ของ ข. แต่ฝ่ายเดียวจึงเป็นการใช้สิทธิทางศาลโดยไม่สุจริต แม้ขณะเกิดเหตุผู้ร้องยังคงเป็นเจ้าของรถยนต์บรรทุกของกลาง แต่ผู้ร้องก็ไม่มีพยานมาสืบว่าผู้ร้องและ ข. มิได้รู้เห็นเป็นใจในการที่จำเลยใช้รถยนต์บรรทุกของกลางกระทำผิด ซึ่งผู้ร้องมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ให้ได้ความดังกล่าว ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๘๙/๒๕๓๓ ผู้ร้องให้จำเลยเช่าซื้อรถพ่วงบรรทุก จำเลยชำระค่าเช่าซื้อเพียง ๕ งวดแล้วผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้ออีก แม้ตามสัญญาเช่าซื้อระบุว่า "ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระงวดหนึ่งงวดใด หรือผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด..... ให้ถือว่าเป็นการผิดนัดผิดสัญญา และยอมให้สัญญาเช่าซื้ออันเป็นอันมีผลบังคับได้ทันที โดยมิต้องมีการบอกกล่าวล่วงหน้าก่อน" แต่เมื่อผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้องวดที่ ๖ ผู้ร้องยังยอมรับเช็คซึ่งชำระค่าเช่าซื้อในงวดต่อมาโดยนำเช็คไปเบิกเงิน ผู้ร้องก็ได้เลิกสัญญา หรือยึดรถพ่วงบรรทุกคืนแสดงว่า ผู้ร้องมิได้ถือเอากำหนดเวลาที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดตามสัญญาเช่าซื้อเป็นสาระสำคัญของสัญญาและไม่ประสงค์จะเลิกสัญญาโดยอาศัยข้อสัญญาดังกล่าว นอกจากนี้สัญญาเช่าซื้อข้อ ๙ ยังระบุว่า "ในระหว่างที่ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้ออย่างไม่หมดและมีเหตุวิบัติทำให้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อเป็นอันตรายหรือสูญหายโดยเหตุประการใด ๆ แม้จะเป็นเหตุสุดวิสัยก็ตาม ผู้เช่าซื้อก็ตกลงยินยอมชำระค่าเช่าซื้อที่ยังค้างอยู่ทั้งหมดให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อจนครบถ้วนโดยพลัน" ดังนั้นเมื่อผู้ร้องไม่บอกเลิกสัญญาและไม่ติดตามรถพ่วงที่เช่าซื้อคืน จึงเป็นพฤติการณ์ที่ถือได้ว่า ผู้ร้องมีเจตนาเพียงต้องการได้รับค่าเช่าซื้อเท่านั้น เมื่อจำเลยนำรถไปใช้กระทำผิดและถูกริบและมีผู้แจ้งให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงมาขอรถของกลางคืน

เป็นการขอคืนแทนผู้กระทำความผิด ถือว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดไม่อาจขอคืนรถพ่วงของกลางได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๐๙/๒๕๓๑ จ. เข้าซื้อรถยนต์ของกลางจากผู้ร้อง สัญญาเช่าซื้อข้อหนึ่งกำหนดไว้ว่า ถ้าทรัพย์สินที่เช่าซื้อถูกริบฯ ผู้เช่าซื้อยอมรับผิดชอบฝ่ายเดียวและยอมชำระค่าเช่าซื้อตามสัญญาจนครบ ดังนี้ ผู้ร้องมีเจตนาเพียงที่จะได้รับชำระเงินค่าเช่าซื้อตามสัญญาเท่านั้น เมื่อ จ. ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้าง รถยนต์ของกลางก็ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ จ. และทางฝ่าย จ. เป็นผู้แจ้งให้ผู้ร้องทราบว่ารถถูกยึด จึงเห็นได้ว่า การร้องขอคืนของกลางของผู้ร้องเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของ จ. ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นยินยอมให้จำเลยใช้รถของกลางไปกระทำความผิด เข้าลักษณะที่ผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๒๖/๒๕๒๕ จำเลยไม่ได้ชำระค่าเช่าซื้อทุกเดือนตามสัญญา แต่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ให้เช่าซื้อก็มีได้ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญารับเงินค่าเช่าซื้อที่ชำระแล้ว และเรียกเอาทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืน นอกจากนั้นยังปรากฏจากคำเบิกความของ อ. ผู้รับมอบอำนาจผู้ร้องว่า เมื่อผู้ร้องทราบว่าจำเลยนำรถไปกระทำความผิดในคดีนี้ ผู้ร้องก็ได้บอกเลิกสัญญา ประกอบกับข้อความในหนังสือสัญญาเช่าซื้อตามเอกสาร ข้อ ๖ ระบุว่า ถ้าทรัพย์สินที่เช่าซื้อถูกริบ ผู้เช่าซื้อยอมรับผิดชอบฝ่ายเดียวและยอมชำระค่าเช่าซื้อจนครบถ้วนแล้ว แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องมีเจตนาเพียงที่จะได้รับชำระเงินค่าเช่าซื้อตามสัญญาเท่านั้น เมื่อจำเลยชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างอีก ๙,๐๐๐ บาทให้แก่ผู้ร้องตามสัญญาเช่าซื้อข้อ ๖ ดังกล่าวแล้ว รถยนต์ของกลางก็จะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ เข้าลักษณะเป็นการที่ผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลยด้วย จึงหาไม่มีสิทธิที่จะขอให้ศาลสั่งคืนรถยนต์ของกลางไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๗๑/๒๕๕๔ หลังจากที่ยุ้ร้องทราบว่เจ้พนักงนยัตรณนตของกลนงนึ่งจกเป็นทรพย์สินทใ้ใช้ในการกระทำควมผิดแล้ว ผู้ร้องยักรรับค้เข้ซื้อต้อไป อันเป็นเหตุทผู้ร้องอจใ้สิทธิบอเลิกสัญญาเข้ซื้อแก่ผู้เข้ซื้อได้ แต่ผู้ร้องก็ไม่ได้ใช้สิทธิดังกล่าว โดยผู้ร้องไม่ได้นำสืบให้เห้นข้อเท็จจริงว่ผู้เข้ซื้อไม่ได้ร่วหรือเกี่ยวข้องในการกระทำควมผิดหรือได้ยินยอมให้จ้เลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ กับพวคน้ารณนตของกลนงนึ่งไปใ้กระทำควมผิดผู้ร้องจึงไม่อจบอเลิกสัญญา การทผู้ร้องยักรรับชำระค้เข้ซื้อโดยไม่บอเลิกสัญญาและมาขอคืนรณนตของกลนง หากศาลมีค้สั่งคืนรณนตของกลนงตามค้ร้องขอของผู้ร้องและผู้เข้ซื้อได้ชำระค้เข้ซื้อครบถ้วน รณนตของกลนงยอมตกเป็นของผู้เข้ซื้อ พฤติกรรมของผู้ร้องมีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้เข้ซื้อ โดยต้อการได้แต่ค้เข้ซื้อเท่านั้น ถือเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตในการขอคืนของกลนง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๔๔/๒๕๕๐ สัญญาเข้ซื้อข้อ ๑๐ ระบว่ “หรือทรพย์สินทเข้ซื้อถูกอายัด ถูกยึดหน่วง ถูกริบไม่ว่ด้วยเหตุใด ๆ ก็ดี หรือนำทรพย์สินทเข้ซื้อไปในการกระทำควมผิดทางอาญา อันท้ให้บุคคลใดหรือประชาชนท้ไปหรือรัฐได้รับความเสียหายก็ดี ให้ถือว่าสัญญาเข้ซื้อเป็นอันเลิกกันทันทีโดยเจ้ของไม่ต้องบอกล่าว” สัญญาเข้ซื้อดังกล่าวไม่ได้กำหนดว่เจ้ของหรือผู้ให้เข้ซื้อต้อทราบถึงการนำทรพย์สินทเข้ซื้อไปใ้ในการกระทำควมผิดทางอาญา ดังนั้น เมื่อจ้เลยน้ารณนตของกลนงไปแข่งขันโดยผิดกฎหมาย ท้ให้ประชาชนท้ไปหรือรัฐได้รับความเสียหายแล้ว สัญญาเข้ซื้อก็เป็นอันเลิกกันทันทีในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่จ้เลยกระทำควมผิด โดยผู้ร้องไม่จ้เป็นต้อบอกล่าว ประกอบกับคดีนี้จ้เลยให้การรับสรภาพตลอดมาตั้งแต่ถูกจับกุมในวันกระทำควมผิดและผู้ร้องเคยไปขอคืนของกลนงจากพนักงนสอบสวน แต่พนักงนสอบสวนไม่ยอมคืนและจ้ให้ไปดำเนินการทางศาล ผู้ร้องก็ไม่ดำเนินการและยักรรับค้เข้ซื้อจากผู้เข้ซื้อ จนกระทั่งศาลมีค้พิพากษาให้รับรณนตจ้เลยน้ารณนตดังกล่าวในวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ผู้ร้องจึงเพ็งมีหนังสือบอกล่าวให้ผู้เข้ซื้อและผู้ค้ประกันน้ารณนตมาคืนภายใน ๗ วัน ในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ กรณิจึงไม่น่าเชื่อดังที่นาย ส. ผู้รับมอบอ้นาจผู้ร้องซึ่งเป็นพยานเพียงปากเดียวเบิกควมว่ ผู้ร้องเพ็งทราบว่จ้เลยน้ารณนตทผู้ร้องให้เข้ซื้อไปใ้กระทำควมผิดภายหลังทผู้เข้ซื้อค้ชำระค้เข้ซื้องวดที่ ๑๒ ประจำวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ ดังนั้น ทผู้ร้องซึ่งมีภาระในการพิสูจน์ยักรรับชำระค้เข้ซื้องวดที่ ๑๑ ประจำวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ภายหลังจกท้จ้เลยน้ารณนตท้ให้เข้ซื้อไปกระทำควมผิดแล้ว แสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งว่ผู้ร้องประสงค์จะได้รับค้เข้ซื้อและมีเจตนาจะโอนรณนตดังกล่าวให้แก่ผู้เข้ซื้อซึ่งยินยอมให้จ้เลยนำไปใช้แข่งขันโดยผิดกฎหมาย การขอคืนของกลนงผู้ร้องจึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒๕๐/๒๕๔๙ เมื่อรณนตของกลนงถูกเจ้พนักงนตำรวจยึดไว้ สัญญาเข้ซื้อระหว่างผู้ร้องกับนาง พ. เป็นอันเลิกกันทันทีโดยผู้ร้องไม่ต้องบอกล่าวตามสัญญาเข้ซื้อข้อ ๑๐ เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๕ ผู้ร้องทราบจกนาง พ. ว่รณนตของกลนงถูกยึด หากผู้ร้องจะบอเลิกสัญญาเข้ซื้อเพื่อยืนยันว่สัญญาเข้ซื้อเลิกกันแล้ว ผู้ร้องควรบอเลิกสัญญาเข้ซื้อทันทีพร้อมท้กับให้นาง พ. ส่งมอบรณนตของกลนงคืนให้แก่ผู้ร้อง หรือชดใช้ราคาตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาเข้ซื้อ แต่ผู้ร้องกลับปล่อยเวลานานประมาณ ๗ เดือน จึงมีหนังสือบอเลิกสัญญาแก่นาง พ. โดยอ้างเหตุนาง พ. ค้ชำระค้เข้ซื้อ ๘ งวด และน้ารณนตของกลนงไปใ้

กระทำความผิดพร้อมกับระบุให้นาง พ. ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ หากไม่ชำระภายในเวลาที่กำหนดให้ถือเป็นการบอกเลิกสัญญาและให้ส่งมอบรถจักรยานยนต์ของกลางคืนหรือชดใช้ราคา แสดงว่าผู้ร้องไม่ประสงค์จะเลิกสัญญาเพราะเหตุมีการนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปใช้ในการกระทำความผิดทางอาญา และผู้ร้องมีเจตนาเพียงต้องการได้รับค่าเช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อเท่านั้น โดยไม่ประสงค์จะกลับเข้ายึดรถจักรยานยนต์ของกลาง พฤติการณ์ดังกล่าวเห็นได้ว่าผู้ร้องขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืนเพื่อประโยชน์ของนาง พ. ผู้เช่าซื้อ แต่เพียงฝ่ายเดียว อันเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๓๕/๒๕๓๔ จำเลยทำสัญญาซื้อรถยนต์ของกลางจากผู้ร้องโดยมีเงื่อนไขว่าให้กรรมสิทธิ์ตกเป็นของผู้ซื้อเมื่อชำระราคาหมดแล้ว จำเลยชำระค่างวดเป็นเช็คล่วงหน้าทุกงวด แต่เช็ค ๗ งวดสุดท้ายถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ผู้ร้องก็ไม่เคยดำเนินคดีอาญากับจำเลยฐานจ่ายเช็คไม่มีเงินและไม่บอกเลิกสัญญา คงให้จำเลยครอบครองและใช้รถยนต์ของกลางเรื่อยมา แสดงว่าผู้ร้องไม่ต้องการเอารถยนต์ของกลางคืนแต่ประสงค์เพียงให้ได้รับชำระราคาส่วนที่ขาดเท่านั้น หากศาลสั่งคืนผู้ร้องก็ต้องมอบต่อให้จำเลยตามสัญญาซื้อขาย การขอคืนรถยนต์ของกลางของผู้ร้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของจำเลยเป็นการขอคืนแทนจำเลยผู้กระทำความผิด และเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจร้องขอคืนของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๑๙/๒๕๓๓ แม้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ของกลางยังเป็นของผู้ร้องตามข้อสัญญา เพราะผู้ซื้อยังค้างชำระราคาอยู่ แต่ผู้ร้องปล่อยให้ผู้ซื้อค้างชำระราคาอยู่จนถึงวันเกิดเหตุเป็นเวลา ๔ ปีเศษแล้ว มิได้บังคับตามสัญญาซื้อขายแก่ผู้ซื้อโดยการบอกเลิกสัญญาและเรียกเอาทรัพย์สินที่ขายคืนอย่างใดคงปล่อยเนิ่นนานมาจนกระทั่งจำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างของผู้ซื้อนำรถยนต์ของกลางไปกระทำความผิดแล้วผู้ร้องก็มอบอำนาจให้ผู้ซื้อนั้นเองมายื่นคำร้องขอคืนรถยนต์ของกลาง ทั้งตามสัญญาซื้อขายผู้ซื้อต้องรับผิดชอบราคาที่ซื้อจนครบแม้รถยนต์ของกลางจะถูกริบ ดังนั้น การร้องขอคืนรถยนต์ของกลางของผู้ร้อง เป็นการทำเพื่อประโยชน์ของผู้ซื้อ เพื่อให้ผู้ซื้อได้รับรถยนต์ของกลางคืนไปในภายหลังหาใช่เพื่อประโยชน์ของผู้ร้องเองไม่ จากพฤติการณ์แห่งคดีที่จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างของผู้ซื้อใช้รถยนต์ของกลางบรรทุกทรายเกินน้ำหนักในทางการค้าของผู้ซื้อ น่าเชื่อว่ากระทำไปตามคำสั่งของผู้ซื้อ ผู้ซื้อจึงเป็นผู้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด เมื่อผู้ร้องขอคืนรถยนต์ของกลางเพื่อประโยชน์ของผู้ซื้อ จึงถือได้ว่าเป็นการรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดคดีนี้ เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องไม่มีสิทธิขอคืนรถยนต์ของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๕๘/๒๕๕๑ นาง จ. เป็นผู้เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางไปจากผู้ร้อง โดยจำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นบุตรใช้รถจักรยานยนต์ของกลางขับไปเรียนหนังสือ ซื้อสิ่งของ ส่งนาง จ. และคนในครอบครัวมาก่อนเกิดเหตุทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน จำเลยที่ ๓ ใช้รถจักรยานยนต์ของกลางเกือบทุกวัน โดยไม่ได้ขออนุญาตจากนาง จ. ซึ่งนาง จ. ก็รู้เห็นและวางกุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางอยู่บนโต๊ะ จำเลยที่ ๓ สามารถหยิบไปใช้ได้ตลอดเวลา โดยจำเลยที่ ๓ ไม่มีใบอนุญาตให้ใช้รถจักรยานยนต์ ซึ่งนาง จ. ก็ทราบดี พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่านาง จ. อนุญาตโดยปริยายให้จำเลยที่ ๓ นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ได้ตลอดเวลาที่จำเลยที่ ๓ ต้องการ โดยไม่คำนึงว่าจำเลยที่ ๓ จะนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในกิจการอันใด เป็นการปล่อยปละละเลยให้จำเลยที่ ๓ นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในการกระทำความผิด ถือได้ว่านาง จ. รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๓

สัญญาเช่าซื้อข้อ ๖ (ก) ระบุว่า ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เช่าซื้อถูกริบให้ถือว่าสัญญาเช่าซื้อสิ้นสุดลง แต่กลับปรากฏข้อเท็จจริงจากคำเบิกความของ นาง จ. ว่าหลังจากรถจักรยานยนต์ของกลางถูกยึด นาง จ.

แจ้งให้ผู้ร้องทราบแล้ว แต่ผู้ร้องก็ยังรับชำระค่าเช่าซื้อตลอดมาจนปัจจุบันและผู้ร้องให้นาง จ. เป็นผู้จัดการหาหนายความยื่นคำร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง บ่งชี้ให้เห็นอีกว่าผู้ร้องยังมีได้เลิกสัญญาเช่าซื้อกับนาง จ. โดยรับค่าเช่าซื้อจากนาง จ. ตลอดมา และผู้ร้องมิได้ขวนขวายขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืน ทั้งยังปล่อยให้เป็นที่ของนาง จ. ต้องจัดการหาหนายความมาร้องขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืน แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องเจตนาเพียงที่จะได้รับเงินค่าเช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อเป็นสำคัญเท่านั้น โดยผู้ร้องมิได้ประสงค์จะได้รถจักรยานยนต์ของกลางคืนแต่อย่างใด การที่ผู้ร้องมอบอำนาจให้นาง จ. มาร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางจึงเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์แก่นาง จ. ซึ่งรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำ ความผิดของจำเลยที่ ๓ อันเป็นการใช้สิทธิไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๐๓๐/๒๕๔๗ จำเลยทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางไปจากผู้ร้อง โดยกำหนดผ่อนชำระ ๖ งวด เริ่มงวดแรกวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ งวดต่อไปชำระภายในวันที่ ๑๒ ของทุกเดือน งวดสุดท้ายชำระวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๘ จำเลยชำระค่าเช่าซื้อมาตลอดคงเหลือ งวดสุดท้ายที่ยังไม่ได้ชำระ จำเลยชำระค่าเช่าซื้อครั้งสุดท้ายวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๙ ในระหว่างการผ่อนชำระ จำเลยมิได้ชำระค่าเช่าซื้อตรงตามงวดที่ระบุไว้ในสัญญาแม้จำเลยจะผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อถึงสองงวดติดต่อกัน แต่เมื่อจำเลยนำเงินค่าเช่าซื้อมาชำระ ผู้ร้องก็ยังรับเงินค่าเช่าซื้อเรื่อยมาโดยผู้ร้องมิได้บอกเลิกสัญญาหรือยึดรถจักรยานยนต์ของกลางคืน เมื่อครบกำหนดตามสัญญาเช่าซื้อคือวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๘ จำเลยยังชำระเงินค่าเช่าซื้อไม่ครบถ้วน ผู้ร้องก็ได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อและยึดรถจักรยานยนต์ของกลางคืน เมื่อจำเลยนำเงินค่าเช่าซื้อมาชำระอีก ผู้ร้องก็ยินยอมรับเงินค่าเช่าซื้อจนกระทั่งจำเลยนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิด และศาลมีคำสั่งให้รับรถจักรยานยนต์ของกลาง ผู้ร้องจึงมาร้องขอคืนของกลางโดยอ้างว่าผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลย ซึ่งเป็นระยะเวลาเกือบ ๕ ปี นับแต่จำเลยผิดนัดไม่ชำระเงินค่าเช่าซื้องวดสุดท้าย ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ผู้ร้องจึงไม่อาจที่จะขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางได้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๐๔๓/๒๕๔๔ ผู้ร้องได้ให้นาย น. เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางไปเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ โดยตกลงผ่อนชำระ ๒๔ งวด ก่อนผิดนัดรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวถูกเจ้าพนักงานตำรวจยึดเป็นของกลางเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้รับรถจักรยานยนต์ของกลางเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ผู้ร้องทราบว่าศาลชั้นต้นพิพากษาให้รับรถจักรยานยนต์ของกลางเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ แต่ผู้ร้องก็เพิกเฉยหาได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ทั้งยังรับชำระเงินค่าเช่าซื้อต่อมามาก ๒ งวด คืองวดที่ ๑๐ และที่ ๑๑ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๔๐ และเดือนมกราคม ๒๕๔๑ จนกระทั่งต่อมาผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อในงวดที่ ๑๒ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ หลังจากนั้นอีกประมาณ ๕ เดือน (วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑) ผู้ร้องมีหนังสือบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อต่อผู้เช่าซื้อและมายื่นคำร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางในคดีนี้ พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องมีเจตนาเพียงต้องการที่จะได้รับเงินค่าเช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อเท่านั้น ผู้ร้องจึงเพิกเฉยไม่บอกเลิกสัญญาและไม่ติดตามเอารถจักรยานยนต์ของกลางที่ให้เช่าซื้อคืน ทั้ง ๆ ที่มีการผิดนัดค่าเช่าซื้อติดต่อกันมาหลายงวด การที่ผู้ร้องมาขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางเห็นได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของจำเลยเข้าลักษณะผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษากฎีกาที่ ๗๑๘๖/๒๕๔๓ ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ให้เช่าซื้อทราบว่ารถยนต์บรรทุกสิบล้อของกลางถูกนำไปใช้ในการกระทำความผิดต่อกฎหมายจนถูกจับกุม และถูกพนักงานสอบสวนยึดไว้เป็นของกลาง

แต่ยังคงทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้เช่าซื้อดำเนินการขอรับรถยนต์บรรทุกสิบล้อของกลางคืนจากพนักงานสอบสวน โดยมีได้บอกเลิกสัญญาแก่ผู้เช่าซื้อรวมทั้งยังคงรับชำระค่าเช่าซื้อภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้รับรถยนต์บรรทุกสิบล้อของกลางแล้ว ตามพฤติการณ์ดังกล่าวของผู้ร้องย่อมเห็นได้ว่า การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอคืนรถยนต์บรรทุกสิบล้อของกลางน่าจะเป็นไปเพื่อผลประโยชน์แก่ผู้เช่าซื้อที่จะผ่อนชำระค่าเช่าซื้อต่อไป และได้รับรถยนต์บรรทุกสิบล้อของกลางไปจากผู้ร้องในภายหลัง ซึ่งมีลักษณะเป็นการร่วมรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยลูกจ้างผู้เช่าซื้อ ผู้ร้องไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์บรรทุกสิบล้อของกลาง

คำพิพากษานิติภาคที่ ๑๘๖๕/๒๕๓๓ สัญญาเช่าซื้อกำหนดว่าหากผู้เช่าซื้อผิดนัดค้างชำระค่าเช่าซื้อสองงวดติดกัน หรือผิดนัดค้างชำระค่าเช่าซื้อตั้งแต่สองงวดขึ้นไปให้สัญญาเช่าซื้อเป็นอันยกเลิกเพิกถอนทันที การที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดค้างชำระค่าเช่าซื้อสองงวดติดกันหลายครั้ง แต่ผู้ให้เช่าซื้อที่ยอมรับค่าเช่าซื้ออีก โดยมีได้เลิกสัญญาและยึดรถยนต์ที่ให้เช่าซื้อคืนแสดงว่าผู้ให้เช่าซื้อมิได้ถือเอากำหนดเวลาตามสัญญาเช่าซื้อเป็นสาระสำคัญของสัญญา เพียงต้องการได้รับค่าเช่าซื้อให้ครบตามสัญญา การที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อสองงวดติดกันหลายครั้ง ผู้ให้เช่าซื้อไม่บอกเลิกสัญญาเอารถยนต์ ที่ให้เช่าซื้อคืนมาจนกระทั่งจำเลยทั้งสองนำรถยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดและถูกริบแล้วผู้ให้เช่าซื้อจึงได้มาร้องขอรถยนต์ของกลางคืน ดังนี้เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของจำเลยผู้กระทำความผิดพฤติการณ์ดังกล่าวถือได้ว่า ผู้ให้เช่าซื้อเห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด จึงไม่อาจขอคืนรถยนต์ของกลางได้

คำพิพากษานิติภาคที่ ๓๓๗๓/๒๕๓๑ ผู้ร้องให้จำเลยที่ ๓ เช่าซื้อรถยนต์ของกลาง เมื่อจำเลยที่ ๓ ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อ ผู้ร้องก็ไม่บอกเลิกสัญญาทันทีทั้งมิได้ติดตามทวงถามหรือยึดรถหรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจทราบเพื่อขอรถคืน อีกทั้งข้อสัญญากะระบุว่าถ้ารถยนต์คันเช่าซื้อถูกริบหรือสูญหายผู้เช่าซื้อจะต้องรับผิดชอบ ดังนี้ พฤติการณ์แสดงว่าผู้ร้องยื่นคำขอให้ศาลคืนรถยนต์ของกลางเพื่อประโยชน์แก่จำเลยที่ ๓ จึงเป็นพฤติการณ์ที่ผู้ร้องเห็นเป็นใจด้วยในการที่จำเลยกระทำความผิดและเป็นการไม่สุจริต

คำพิพากษานิติภาคที่ ๒๙๙๖/๒๕๓๑ แม้สัญญาเช่าซื้อระบุว่าหากผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อสองงวดติดกัน ให้ถือว่าสัญญาเลิกกันทันที แต่การที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดสองงวดติดกันแล้วผู้ร้องยินยอมรับค่าเช่าซื้องวดแรกจากผู้เช่าซื้อหลังจากกำหนดเวลาตามสัญญาถึง ๗ เดือน โดยมีได้เลิกสัญญาหรือยึดรถยนต์ที่ให้เช่าซื้อคืน แสดงว่าผู้ร้องมิได้ถือเอากำหนดเวลาที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดตามสัญญาเช่าซื้อเป็นสาระสำคัญและไม่ประสงค์จะเลิกสัญญา เมื่อผู้เช่าซื้อผิดนัดอีกกว่า ๒๐ งวดผู้ร้องก็เพียงแต่ติดตามทวงถามค่าเช่าซื้อเท่านั้น ประกอบกับสัญญาเช่าซื้อระบุว่า ในกรณีทรัพย์สินที่เช่าซื้อสูญหายหรือเสียหายไม่ว่าด้วยเหตุสุดวิสัยก็ดี หรือเหตุอื่นใดก็ดี ฯลฯ ผู้เช่าซื้อตกลงจะใช้ราคาทรัพย์สินเต็มจำนวนตามสัญญาเป็นพฤติการณ์ที่ถือได้ว่า ผู้ร้องมีเจตนาเพียงต้องการที่จะได้รับค่าเช่าซื้อเท่านั้น ผู้ร้องจึงเพิกเฉยไม่บอกเลิกสัญญาหรือติดตามรถยนต์ที่ให้เช่าซื้อคืน จนกระทั่งจำเลยนำรถยนต์คันดังกล่าวไปใช้กระทำความผิดและถูกริบ ถือได้ว่าผู้ร้องเห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

คำพิพากษาฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๓

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๗๗/๒๕๕๐ บริษัท ธ. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ของกลาง ในวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ บริษัทดังกล่าวให้นาย ต. เข้าซื้อรถยนต์ของกลางไป นาย ต. ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเพียง ๒๒ งวด แล้วผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ บริษัท ธ. ฟ้องนาย ต. เป็นคดีแพ่ง ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้นาย ต. ส่งมอบรถยนต์ของกลางคืนถ้าไม่ส่งมอบคืนให้ใช้ราคาแทน คดีถึงที่สุด ต่อมาบริษัท ธ. โอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ของกลางให้แก่ผู้ร้องโดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ และมีหนังสือบอกกล่าวไปยังนาย ต. แล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ จำเลยที่ ๑ นำรถยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดคดีนี้และศาลมีคำพิพากษาให้รับ ซึ่งตามสัญญาเช่าซื้อนาย ต. เริ่มชำระค่าเช่าซื้อเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ นาย ต. ชำระค่าเช่าซื้อ ๒๒ งวด แล้วผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ แสดงว่านาย ต. ชำระค่าเช่าซื้อจนถึงงวดวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๒ ได้ความจากคำเบิกความของนาย ต. ว่า หลังจากจำเลยที่ ๑ ถูกจับและรถยนต์ของกลางถูกยึด นาย ต. แจ้งทางโทรศัพท์ให้บริษัท ธ. ทราบ บริษัทดังกล่าวแจ้งว่าจะดำเนินการเองและแจ้งว่าทราบเรื่องดังกล่าวแล้ว แต่บริษัท ธ. ก็ไม่ได้ติดต่อขอรถยนต์ของกลางคืนจากพนักงานสอบสวนและยังคงให้นาย ต. ค้างชำระค่าเช่าจนผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อเกิน ๒ งวด โดยมิได้ดำเนินการตามสัญญาเช่าซื้อ ทั้งได้ความจากคำเบิกความของนาย ม. ผู้รับมอบอำนาจผู้ร้องว่า บริษัท ธ. เพิ่งบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อกับนาย ต. เมื่อต้นปี ๒๕๕๓ ต่อมาเมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้นาย ต. ส่งมอบรถยนต์ของกลางคืนหรือใช้ราคาแทน ก็ไม่ปรากฏว่าบริษัท ธ. จำกัดดำเนินการบังคับคดีแก่นาย ต. เพื่อให้ส่งมอบรถยนต์ของกลางหรือให้ใช้ราคา แต่กลับโอนสิทธิเรียกร้องและกรรมสิทธิ์รถยนต์ของกลางให้แก่ผู้ร้อง พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่าบริษัท ธ. ไม่ต้องการรถยนต์ของกลางคืน เพียงแต่ประสงค์ที่จะได้เงินค่ารถยนต์ของกลางจากผู้ร้องตามบันทึกข้อตกลงการโอนสิทธิเท่านั้น การที่ผู้ร้องมายื่นคำร้องขอคืนรถยนต์ของกลางจึงเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของบริษัท ธ. อันเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องไม่มีสิทธิขอคืนรถยนต์ของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๘๘/๒๕๕๙ การที่ศาลชั้นต้นสั่งริบรณการยานยนต์ของกลาง เป็นการลงโทษจำเลยอย่างหนึ่ง ผู้เช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางคือบิดาบุญธรรมของจำเลย ให้จำเลยนำรถจักรยานยนต์ที่เช่าซื้อไปกระทำความผิดคดีนี้ ซึ่งตามสัญญาเช่าซื้อได้ระบุไว้ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เช่าซื้อสูญหายเสียหาย หรือถูกทำลายจนไม่สามารถซ่อมแซมให้คืนดังเดิมได้ ถูกอายัดหรือถูกริบ อันเกิดมาจากการความผิดของผู้เช่าซื้อแล้ว ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบชำระค่าเสียหายไม่เกินจำนวนหนี้ที่ค้างชำระตามสัญญาเช่าซื้อ ดังนั้น การที่ผู้ร้องมิได้สนใจติดตามยึดรถจักรยานยนต์คืนหลังจากที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระหนี้ และผู้ร้องได้บอกเลิกสัญญาแล้วปล่อยให้ผู้เช่าซื้อครอบครองรถจักรยานยนต์ของกลางอยู่จนกระทั่งทราบเรื่อง เนื่องจากผู้เช่าซื้อได้มาขอหนังสือมอบอำนาจจากผู้ร้องเพื่อขอรับรถจักรยานยนต์คืนจากเจ้าพนักงานตำรวจ ผู้ร้องจึงได้มาร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางคดีนี้แทนที่จะเรียกร้องให้ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างตามสัญญา การที่ผู้ร้องมาขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางจึงเท่ากับเป็นการช่วยเหลือจำเลยมิให้ต้องรับโทษตามคำพิพากษาที่กำหนด อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เช่าซื้อได้รับประโยชน์จากการได้สิทธิจากการซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางคืนได้ตามมูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อข้อที่ ๑๑ วรรคสอง จึงเป็นการร้องขอคืนของกลางเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่นด้วย หากเพื่อประโยชน์ของผู้ร้องแต่โดยลำพังไม่ เป็นการร้องขอคืนของกลางโดยไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๑๔/๒๕๔๙ บริษัท ฮ. (ประเทศไทย) จำกัด ผู้ร้องขายรถยนต์บรรทุกของกลางให้บริษัท ฮ. (นครสวรรค์) จำกัด โดยมีเงื่อนไขว่ากรรมสิทธิ์ในรถยนต์ยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อ จนกว่าผู้ซื้อจะได้ชำระราคาครบถ้วนแล้ว ในระหว่างที่ยังชำระราคาไม่ครบถ้วน บริษัท ฮ. (นครสวรรค์) จำกัด ให้บริษัท ช. จำกัด เช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางไป หลังจากนั้นจำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างของบริษัท ช. จำกัด นำรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกน้ำหนักเกินจนศาลพิพากษาให้บริษัทรถยนต์บรรทุกของกลาง ซึ่งก็ไม่ได้ปรากฏว่าผู้ร้องได้บอกเลิกสัญญาซื้อขายกับบริษัท ฮ. (นครสวรรค์) จำกัด แสดงว่าผู้ร้องไม่ต้องการเอารถยนต์บรรทุกของกลางคืนโดยการผิดสัญญาหรือบอกเลิกสัญญา แต่ประสงค์เพียงได้รับชำระราคาส่วส่วนที่ขาดเท่านั้น เมื่อยังไม่มี การบอกเลิกสัญญาซื้อขาย บริษัท ฮ. (นครสวรรค์) จำกัด ก็ยังมีสิทธิให้บริษัท ช. จำกัด เช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลาง หากศาลสั่งคืนรถยนต์บรรทุกของกลางให้แก่ผู้ร้อง ผู้ร้องก็ต้องมอบต่อให้บริษัท ฮ. (นครสวรรค์) จำกัดตามสัญญาซื้อขายดังกล่าว เพื่อให้บริษัท ช. จำกัด เช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางต่อไปตามสัญญาเช่าซื้อ การขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลางของผู้ร้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัท ฮ. (นครสวรรค์) จำกัด และบริษัท ช. จำกัด จึงเป็นการร้องขอคืนแทนบริษัทดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๒๖/๒๕๔๙ ตามสัญญาเช่าซื้อข้อ ๔ และข้อ ๑๐ ระบุว่าในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าซื้อเป็นของเจ้าของ ผู้เช่าซื้อจะต้องไม่นำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปกระทำผิดกฎหมาย อันจะทำให้สัญญาเช่าซื้อนี้เป็นอันเลิกกันทันที และเมื่อสัญญาเช่าซื้อสิ้นสุดลงแล้ว ผู้เช่าซื้อยินยอมให้เจ้าของรับบรรดาเงินค่าเช่าซื้อที่ได้ชำระมาแล้วทั้งหมด และผู้เช่าซื้อต้องส่งมอบรถคันที่เช่าซื้อคืนให้แก่เจ้าของทันที หากผู้เช่าซื้อส่งมอบรถคันที่เช่าซื้อคืนให้แก่เจ้าของไม่ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ผู้เช่าซื้อต้องใช้ราคารถคันที่เช่าซื้อแทนให้แก่เจ้าของพร้อมกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นเมื่อรถจักรยานยนต์ของกลางถูกริบตามคำพิพากษา นาง จ. ผู้เช่าซื้อย่อมไม่อาจนำรถจักรยานยนต์ของกลางมาคืนให้แก่ผู้ร้องได้ การที่ผู้ร้องมีหนังสือบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อและให้นาง จ. ชำระค่าเสียหายภายใน ๗ วัน ทั้งจำนวนค่าเสียหายที่เรียกร้องก็มีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ จึงบ่งชี้ให้เห็นเจตนาของผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นาง จ. ชดใช้ราคารถจักรยานยนต์ของกลางให้ตามข้อกำหนดและสิทธิของผู้ร้องตามสัญญาเช่าซื้อข้อ ๑๐ ข้างต้น ซึ่งหากนาง จ. ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเสียหายภายในกำหนด ผู้ร้องก็มีสิทธิดำเนินคดีแก่นาง จ. ผู้เช่าซื้อต่อไปได้ เมื่อผู้ร้องใช้สิทธิเยียวยาความเสียหายของผู้ร้องดังกล่าวแล้ว การที่ผู้ร้องมาร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลางเป็นคดีนี้ อีก จึงต้องถือว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของนาง จ. ผู้เช่าซื้อ อันเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ที่ผู้ร้องอ้างในฎีกาว่ามีได้ร้องขอคืนเพื่อประโยชน์ของนาง จ. ผู้เช่าซื้อแต่เพื่อประโยชน์ของผู้ร้องเองนั้น กลับเป็นข้ออ้างที่ทำให้เห็นว่าผู้ร้องเรียกร้องทั้งราคารถจักรยานยนต์ของกลาง และตัวรถจักรยานยนต์ของกลางซึ่งเป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๘๕/๒๕๔๓ การรับทรัพย์สินเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดหรือจำเลยอีกสถานหนึ่งด้วยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ (๕) ประกอบมาตรา ๓๓ (๑) ฉะนั้น การคืนของกลางแก่เจ้าของทรัพย์สินผู้สุจริต หรือผู้ที่มิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ถือเป็นข้อยกเว้นอันจะต้องพิจารณาโดยเคร่งครัด เพราะเท่ากับเป็นการยกเว้นโทษดังกล่าวให้แก่จำเลยไปด้วยในตัว

เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๐ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางไปจากผู้ร้องโดยชำระเงินในวันทำสัญญาบางส่วน ส่วนที่เหลือผ่อนชำระ ๒๔ งวด หลังจากนั้นจำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ ต่อมาในคืนวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ จำเลยที่ ๑ ได้นำ

รถยนต์คันดังกล่าวไปกระทำผิดกฎหมายด้วยการใช้รถขับแข่งในการทางไปตามถนนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยที่ ๑ พร้อมยึดรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวได้และส่งพนักงานอัยการประจำศาลแขวงสงขลาฟ้องคดีต่อศาลในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๑ ศาลชั้นต้นได้พิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ และริบรถจักรยานยนต์ของกลางก่อนที่ผู้ร้องจะได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อแก่จำเลยที่ ๑ ในวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๑ และก่อนบอกเลิกสัญญาผู้ร้องได้แจ้งให้จำเลยที่ ๑ ชำระค่าเช่าซื้อส่วนที่ยังค้างชำระให้ครบถ้วน หรือนำรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวส่งคืนผู้ร้องในสภาพเรียบร้อย

การที่จำเลยที่ ๑ นำรถจักรยานยนต์ไปใช้ขับแข่งรถในทางอันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย กรณีย่อมเป็นการประพฤติผิดสัญญาเช่าซื้อข้อ ๕ ครั้นศาลชั้นต้นพิพากษาให้ริบรถจักรยานยนต์ของกลาง จำเลยที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบต่อผู้ร้องแต่ฝ่ายเดียวตามสัญญาข้อ ๖ โดยต้องชดเชยราคาแห่งทรัพย์สินตามสัญญาข้อ ๑๒ ซึ่งตรงตามเจตจำนงของผู้สัญญา อีกทั้งยังทำให้การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดหรือจำเลยที่ ๑ เกิดประสิทธิผลอย่างสมบูรณ์ หากผู้ร้องต้องการใช้สิทธิแห่งตนโดยสุจริตและตามความประสงค์หลักในการทำสัญญาเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางกับจำเลยที่ ๑ ผู้ร้องก็ควรที่จะเรียกร้องเอาการชำระหนี้เรื่องราคาจากจำเลยที่ ๑ ให้ครบถ้วนตามข้อสัญญา หากควรที่จะเรียกร้องเอารถจักรยานยนต์ของกลางอันอาจก่อให้เกิดประโยชน์แก่จำเลยที่ ๑ ด้วยไม่ หรืออีกนัยหนึ่งนับเป็นการเบี่ยงเบนความมุ่งหมายในสัญญาเช่าซื้อไม่เรียกร้องเอาค่าเช่าซื้อตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ประจวบดังเพื่อจะช่วยเหลือจำเลยที่ ๑ มิให้ต้องรับโทษเต็มตามคำพิพากษาที่กำหนดไว้ ทั้ง ๆ ที่ได้รับใบไว้ในสัญญาแล้วว่าไม่ให้จำเลยที่ ๑ นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในการกระทำความผิด พฤติการณ์ของผู้ร้องเป็นการขอคืนของกลางโดยไม่สุจริต จึงไม่ชอบที่ผู้ร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๔๓๑/๒๕๔๓ ตามสำเนาสัญญาเช่าซื้อที่มีการระบุวันที่ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระเงินค่างวดแต่ละงวดให้แก่ผู้ร้อง โดยงวดที่ ๓๖ อันเป็นงวดสุดท้ายที่ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระเงินค่าเช่าซื้อตรงกับวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๙ ซึ่งได้ความจากคำเบิกความตอบคำถามค้านของผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องว่าหลังจากที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำพิพากษาให้ริบรถยนต์บรรทุกของกลางเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๓๘ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ยิ่งชำระค่าเช่าซื้อให้แก่ผู้ร้องและในปัจจุบันผู้ร้องยังไม่ได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในทางนำสืบของผู้ร้องว่าผู้เช่าซื้อได้เคยผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อให้แก่ผู้ร้องแต่อย่างใด แสดงว่าในวันที่ผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องเบิกความต่อศาลชั้นต้นเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ผู้ร้องจึงน่าจะได้รับชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนตามสัญญาแล้ว และผู้ร้องมีหน้าที่จะต้องโอนรถยนต์บรรทุกของกลางให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ผู้เช่าซื้อตามข้อตกลงในสัญญาเช่าซื้อ ซึ่งหากคืนรถยนต์บรรทุกของกลางไปโอนให้แก่ผู้เช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อที่ยังไม่ถูกบอกเลิก การร้องขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลางผู้ร้องจึงเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของผู้เช่าซื้อเพื่อให้ผู้เช่าซื้อได้รับรถยนต์บรรทุกของกลางคืนไป หาใช่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้ร้องเองไม่ การกระทำของผู้ร้องจึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องไม่มีสิทธิขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลาง

คำพิพากษากฎีกาที่ ๖๔๐๘/๒๕๔๐ จำเลยนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในการกระทำความผิดภายหลังจากครบกำหนดชำระค่าเช่าซื้องวดสุดท้ายไปแล้ว และไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ร้องได้เลิกสัญญาเช่าซื้อกับจำเลยและเรียกรถจักรยานยนต์ของกลางคืน กรณีกลับปรากฏตามคำเบิกความของนาย ส. พยานผู้ร้องว่าผู้ร้องมีหนังสือทวงหนี้ไปยังจำเลยแสดงว่า ผู้ร้องหาได้มีเจตนาจะระงับความผูกพันตามสัญญาเช่าซื้อเพื่อเรียกทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนจากจำเลยไม่ และที่ผู้ร้องนำสืบว่าได้ไปติดต่อกับพนักงานสอบสวนเพื่อขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืนก็มีได้นำพนักงานสอบสวนมาสืบประกอบ พฤติการณ์ตาม

คำร้องและทางนำสืบของผู้ร้องเห็นได้ว่า การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืน ผู้ร้องหาได้ประสงค์จะได้รับรถจักรยานยนต์ของกลางคืนไปเป็นของผู้ร้องไม่ แต่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์แก่จำเลยซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์เท่านั้น จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลสั่งคืนของกลางให้แก่ผู้ร้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๒/๒๕๓๗ จำเลยที่ ๑ นำรถยนต์ของกลางไปกระทำความผิดมาครั้งหนึ่งแล้ว ซึ่งผู้ร้องเคยติดต่อขอรถยนต์ของกลางคืนจากพนักงานสอบสวน แสดงว่าผู้ร้องทราบเรื่องแล้ว แต่หาได้บอกเลิกสัญญาและติดตามยึดรถยนต์ของกลางคืนทันทีไม่ กลับปล่อยให้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้รับรถยนต์ของกลางกลับไปครอบครองใช้สอยและรับเงินค่าเช่าซื้อจากจำเลยที่ ๑ ต่อมาจำเลยที่ ๑ ได้นำรถยนต์ของกลางมากระทำความผิดคดีนี้อีก ซึ่งความข้อนี้อาจเป็นเพราะว่าตามสัญญาเช่าซื้อมีกำหนดให้จำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบผู้ร้องในทุกกรณีอยู่แล้วนั่นเอง ผู้ร้องจึงมิได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ พฤติการณ์แสดงว่าแม้จำเลยที่ ๑ จะนำรถยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิด ผู้ร้องก็ไม่ประสงค์จะบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ การที่ผู้ร้องมาร้องขอคืนของกลางจึงเป็นการกระทำไปเพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ ๑ เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตไม่มีอำนาจที่จะร้องขอคืนของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๒๗/๒๕๓๔ การร้องขอคืนของกลางตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ เป็นการใช้สิทธิทางศาลอย่างหนึ่ง ผู้ร้องต้องกระทำการโดยสุจริต ผู้ร้องไม่ได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิดของจำเลย แต่ น. ผู้เช่าซื้อรถบรรทุกของกลางและเป็นผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนผู้ร้อง มีพฤติการณ์ว่ารู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิดของจำเลย และไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้กลับเข้าครอบครองรถบรรทุกของกลาง พยานหลักฐานผู้ร้องก็ฟังไม่ได้ว่าได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อแล้วทั้งผู้ร้องไม่เคยติดต่อขอรับรถบรรทุกของกลางคืนจากพนักงานสอบสวน แต่ น. ผู้เช่าซื้อเป็นผู้ติดต่อขอรับคืน ดังนี้ เห็นได้ว่าผู้ร้องยอมให้ น. ใช้ชื่อผู้ร้องในการขอคืนของกลางเพื่อประโยชน์แก่ น. ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิด เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตไม่มีเหตุที่ศาลจะสั่งคืนให้ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๘๖/๒๕๓๐ เดิมรถยนต์ของกลางเป็นของ น. น.ได้กู้เงินจากผู้ร้องโดยโอนรถของกลางให้ผู้ร้องและทำสัญญาเช่าซื้อรถนั้นจากผู้ร้องกำหนดราคาเช่าซื้อ ๗๐,๘๐๐ บาท แบ่งชำระเป็นรายเดือนรวม ๑๒ เดือน ๆ ละ ๕,๙๐๐ บาท น. ขาดส่งค่าเช่าซื้องวดแรก ๓-๔ เดือน จึงขายสิทธิตามสัญญาเช่าซื้อรถของกลางให้แก่จำเลยที่ ๓ และได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบ จำเลยที่ ๓ ส่งค่าเช่าซื้อตลอดมาได้ ๑๑ งวด คงค้างงวดสุดท้าย ปรากฏว่าจำเลยที่ ๓ ชำระเงินค่าเช่าซื้อผิดนัดทุกงวด แม้งวดสุดท้ายจะผิดนัด ก็เชื่อได้ว่าเมื่อจำเลยที่ ๓ ชำระเงินงวดสุดท้ายผู้ร้องก็จะต้องโอนทะเบียนรถให้แก่จำเลยที่ ๓ แน่ พฤติการณ์ที่ผู้ร้องขอคืนของกลางก็เพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ ๓ เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จะคืนรถยนต์ของกลางให้ผู้ร้องหาชอบไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๖/๒๕๒๙ จำเลยเช่าซื้อรถจักรยานยนต์จากผู้ร้องแล้วนำไปกระทำความผิดในระหว่างที่สัญญาเช่าซื้อยังไม่ได้เลิกกันศาลสั่งริบรถจักรยานยนต์ดังกล่าว ภรรยาของจำเลยได้ติดต่อขอให้ผู้ร้องขอรถจักรยานยนต์คืน ส่วนภรรยาจำเลยจะชำระค่าเช่าซื้อที่เหลือให้ผู้ร้องเพื่อให้ผู้ร้องโอนกรรมสิทธิ์ให้ภรรยาจำเลย ผู้ร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ก็เพื่อเจตนาเพียงจะได้รับชำระเงินค่าเช่าซื้อตามสัญญาและกระทำเพื่อประโยชน์ของจำเลยซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอให้ศาลสั่งคืนรถจักรยานยนต์ของกลางให้ผู้ร้องได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๒๘/๒๕๒๒ ผู้ร้องให้เช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางแก่ อ. ระหว่าง อ. ส่งชำระค่าเช่าซื้อเหลืออีก ๘ งวด จำเลยที่ ๑ ได้นำรถยนต์ดังกล่าวไปขนไม่เถื่อนด้วยความรู้

เห็นของ อ. ผู้ร้องประสงค์เพียงค่าเช่าซื้อที่ค้างคืน ส่วนการขอคืนรถยนต์ของกลางในคดีนี้แท้จริงเป็นความประสงค์ของ อ. ผู้ร้องยอมให้ อ. ใช้ชื่อผู้ร้องบังหน้าในการขอคืนของกลาง ดังนั้นถือว่าเป็นการขอคืนของกลางเพื่อประโยชน์ของ อ. ผู้รู้เห็นในการกระทำความผิดกรณีไม่มีเหตุที่ศาลจะสั่งคืนให้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๑๘/๒๕๓๔ ผู้เช่าซื้อผู้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการที่ลูกจ้างของตนนำรถยนต์ของกลางที่เช่าซื้อมาไปกระทำความผิด ทำให้ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ให้เช่าซื้อไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ แต่ผู้ร้องมิได้บอกเลิกสัญญา สัญญาเช่าซื้อจึงมีผลอยู่โดยผู้เช่าซื้อไม่มีสิทธิครอบครองใช้สอยรถยนต์ของกลางอันเป็นทรัพย์สินที่เช่าซื้อได้ตามสัญญา หากศาลสั่งคืนรถยนต์ของกลางให้ผู้ร้อง ผู้ร้องก็ต้องมอบต่อให้ผู้เช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อ การขอคืนรถยนต์ของกลางของผู้ร้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้เช่าซื้อ จึงเป็นการร้องขอคืนแทนผู้เช่าซื้อซึ่งผู้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องขอคืนของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๘/๒๕๓๑ ผู้ร้องจดทะเบียนรับโอนรถยนต์ของกลางมาจากผู้ให้เช่าซื้อหลังจากทราบว่าจำเลยนำรถยนต์ของกลางไปใช้ในการกระทำความผิดและถูกเจ้าพนักงานยึดไว้ ส่อให้เห็นความไม่สุจริตของผู้ร้อง ทั้งคดียังฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องไม่รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด จึงคืนรถยนต์ของกลางที่ส่งรับให้ผู้ร้องไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๘๕/๒๕๓๐ รถยนต์ของกลางเป็นรถยนต์ที่สามีจำเลยเช่าซื้อจากผู้ร้อง เมื่อจำเลยนำไปใช้ในการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ครั้งแรกผู้ร้องได้ร้องขอคืนรถยนต์มา แล้วก็ให้นำมาให้จำเลยและสามีจำเลยครอบครองต่อไปแทนที่จะเลิกสัญญา พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่าผู้ร้องประสงค์เพียงค่าเช่าซื้อเท่านั้น จำเลยและสามีจำเลยจะนำรถยนต์ไปใช้อย่างไรก็ได้ จำเลยนำรถยนต์ของกลางไปใช้งานในการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้อีก จึงเข้าลักษณะผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์ของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๒๔/๒๕๕๑ ผู้ร้องอ้างว่าผู้ร้องนำรถยนต์บรรทุกของกลางเข้าร่วมกิจการรับจ้างขนส่งสินค้ากับบริษัท ล. จำกัด โดยบริษัทดังกล่าวเป็นผู้ติดต่อรับงาน และเป็นผู้แจ้งให้จำเลยนำรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกไม้ที่อำเภอหนองแขง จังหวัดอุดรธานี แต่ได้ความจากบันทึกคำให้การรับสารภาพของผู้ต้องหาว่าจำเลยได้รับคำสั่งจากผู้ร้องให้ขับรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกไม้แปรรูปที่โรงเลื่อยจักรหนองแขง อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี จำเลยให้การตามบันทึกคำให้การดังกล่าวในทันทีทันใดภายหลังจากเกิดเหตุโดยไม่มีเวลาคิดไตร่ตรองหาช่องทางบิดเบือนข้อเท็จจริง แม้ผู้ร้องจะนำรถยนต์บรรทุกของกลางเข้าร่วมกิจการขนส่งสินค้ากับบริษัท ล. จำกัด แต่ผู้ร้องในฐานะนายจ้างซึ่งเป็นผู้สั่งให้จำเลยนำรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกไม้ไม่ต้องควบคุมดูแลใกล้ชิด มิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด เมื่อผู้ร้องปล่อยปละละเลยถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๔๙/๒๕๕๑ ผู้ร้องประกอบธุรกิจขนส่งโดยมีรถยนต์บรรทุกและรถยนต์บรรทุกพ่วงไว้รับจ้าง การที่ผู้ร้องตกลงกับผู้ว่าจ้างหรือกำชับจำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างและผู้ขับรถยนต์บรรทุกของกลางและรถยนต์พ่วงบรรทุกของกลางไม่ให้บรรทุกน้ำหนักเกิน ๔๗,๐๐๐ กิโลกรัม ก็เป็นเรื่องระหว่างผู้ร้องกับผู้ว่าจ้างและเป็นเรื่องภายในของผู้ร้อง ผู้ร้องยังมีหน้าที่ตรวจตราโดยหาวิธีการอื่นมาควบคุมมิให้บรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอีก การที่ผู้ร้องปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลใกล้ชิด มิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๗/๒๕๕๑ แม้ได้ความจากคำเบิกความของนาย ม. ผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องว่า ก่อนที่จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างของผู้ร้องได้ขับรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกไม้แปรรูป นาย ต. ได้กำชับให้จำเลยมิให้บรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดก็ตาม แต่การกำชับเป็นเรื่องภายในของผู้ร้อง ผู้ร้องยังคงมีหน้าที่ตรวจสอบด้วยวิธีการอื่นเพื่อมิให้จำเลยบรรทุกไม้แปรรูปน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอีกด้วย จำเลยเบิกความว่า จำเลยขับรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกไม้แปรรูปโดยกำชับให้พนักงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด ว. นำไม้แปรรูปขึ้นรถยนต์บรรทุกของกลางไม่ให้เกิน ๒๖ ตัน ระหว่างนั้นจำเลยนอนหลับ เมื่อตื่นขึ้นพบไม้แปรรูปบรรทุกขึ้นรถยนต์บรรทุกของกลางเรียบร้อยแล้วจึงขับรถยนต์บรรทุกของกลางไป แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องให้จำเลยไปบรรทุกไม้แปรรูปตามลำพังโดยให้อำนาจในการตัดสินใจอยู่ที่จำเลยเพียงผู้เดียว ทั้งจำเลยนอนหลับในขณะที่มีการขนไม้แปรรูป และเมื่อขนไม้แปรรูปเสร็จ จำเลยก็ไม่ตรวจสอบก่อนว่ามีการนำไม้แปรรูปขึ้นรถยนต์บรรทุกของกลางน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ พฤติการณ์ที่ผู้ร้องปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมตรวจสอบจำเลยมิให้บรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดตามที่ผู้ร้องสั่ง ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๗/๒๕๕๑ ผู้ร้องเป็นบิดาจำเลยและเป็นเจ้าของรถยนต์บรรทุกของกลาง ผู้ร้องให้จำเลยขับรถยนต์บรรทุกของกลางไปรับจ้างบรรทุกไม้ยูคาลิปตัสอันเป็นกิจการของผู้ร้องตามคำสั่งของผู้ร้องและทำให้ผู้ร้องได้รับประโยชน์ ผู้ร้องจึงมีหน้าที่ควบคุมดูแลมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด การที่ผู้ร้องปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมตรวจสอบและจำเลยได้รับประโยชน์จากการบรรทุกสินค้า ถือว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๔๒/๒๕๕๐ วันเกิดเหตุผู้ร้องนั่งรถโดยสารไปกับรถยนต์บรรทุกของกลางด้วย พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องควบคุมดูแลการขนไม้ยูคาลิปตัสขึ้นรถยนต์

บรรทุกของกลางและการขั้รณยนต์บรรทุกของกลางของจำเลยซึ่งเป็นบุตร ขึ้นสอบสวนผู้ร้องให้การตามบันทึกคำให้การว่า ในการนำรณยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกไม้ยูคาลิปตัสได้ให้จำเลยเป็นผู้ขับโดยผู้ร้องควบคุมไปด้วย ผู้ร้องให้การหลังเกิดเหตุเพียง ๑ วันย่อมไม่มีโอกาสคิดไตร่ตรองบิดเบือนข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น จึงมีน้ำหนักรับฟังได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๑๓๔/๒๕๕๐ การที่จำเลยนำรณยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกข้าวสารเกินกว่าปกติถึง ๗๐ กระสอบ แม้จะไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้สั่งให้จำเลยบรรทุกข้าวสารเที่ยวละกี่กระสอบ แต่นับว่าเป็นจำนวนมากคิดเป็นมูลค่าหลายหมื่นบาท จึงไม่น่าเชื่อว่าผู้ร้องจะไม่ทราบ เพราะผู้ร้องเป็นผู้จัดการโรงสีมีหน้าที่ต้องดูแลกิจการและรักษาผลประโยชน์ของโรงสี เมื่อปรากฏว่าการขนข้าวสารไปส่งดังกล่าวเป็นการขายให้แก่ผู้อื่นที่มีจำนวนยอดแน่นอน มิใช่เป็นการขนข้าวสารไปเก็บยังสถานที่ของโรงสีเอง กรณีเช่นนี้ย่อมจะต้องมีการตรวจนับจำนวนกันอย่างละเอียดเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่โรงสี จึงเป็นไปได้ที่ผู้ร้องจะปล่อยปละละเลยให้มีการขนข้าวสารขึ้นรถบรรทุกของกลางเกินกว่าจำนวนที่เคยบรรทุกตามปกติไปเป็นจำนวนมากเช่นนั้น พฤติการณ์แห่งคดีนี้จึงน่าเชื่อว่าผู้ร้องย่อมรู้เห็นในการบรรทุกข้าวสารเกินจำนวนดังกล่าว จึงฟังได้ว่าผู้ร้องมีส่วนรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๑๒๕/๒๕๕๐ ผู้ร้องมีรถบรรทุกของกลางไว้เพื่อรับจ้าง การที่ผู้ร้องซึ่งฝ่ากระสอบไว้เพื่อกำหนดความสูงมิให้จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างบรรทุกน้ำหนักเกิน และกำชับจำเลยไม่ให้บรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด เป็นเพียงวิธีการควบคุมเบื้องต้นและเป็นเรื่องภายในระหว่างผู้ร้องกับจำเลยเท่านั้น แต่ผู้ร้องยังมีหน้าที่ตรวจตราโดยหาวิธีอื่นมาควบคุมมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินอีกด้วย มิใช่ปล่อยให้จำเลยขั้รณยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกข้าวเปลือกโดยไม่ควบคุมดูแลการบรรทุก ดังนั้น การที่ผู้ร้องปล่อยปละละเลยจนจำเลยขั้รณยนต์บรรทุกของกลางบรรทุกข้าวเปลือกน้ำหนักเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๓๐๕/๒๕๕๐ การที่จำเลยนำรณยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกหินอันเป็นกิจการของผู้ร้องเพื่อนำไปส่งให้แก่ลูกค้าผู้ร้อง และผู้ร้องซึ่งเป็นนายจ้างของจำเลยไม่ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดมิให้จำเลยนำรณยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๖๑๐/๒๕๕๐ ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ให้เช่ารู้ว่าผู้เช่ารถบรรทุกสิบล้อของกลางไปเพื่อบรรทุกดิน ย่อมคาดหมายได้ว่าอาจมีการบรรทุกน้ำหนักเกิน แต่ในสัญญาเช่ากลับมิได้ระบุห้ามมิให้ผู้เช่านำรถบรรทุกสิบล้อของกลางไปใช้กระทำความผิด แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องไม่ได้สนใจว่าผู้เช่าจะนำรถบรรทุกสิบล้อของกลางไปบรรทุกในลักษณะอย่างไร ทั้งผู้ให้เช่าไม่เคยห้ามปรามหรือทักท้วงมิให้ผู้เช่านำรถบรรทุกสิบล้อไปบรรทุกน้ำหนักเกิน แม้ผู้เช่าจะเช่ารถบรรทุกสิบล้อของกลางพร้อมพนักงานขับรถก็ตาม แต่ได้ความจากคำเบิกความของผู้เช่าและจำเลยซึ่งเป็นคนขับรถบรรทุกสิบล้อของกลางว่า ผู้เช่าเป็นผู้จ่ายค่าจ้างให้แก่พนักงานขับรถและผู้ร้องไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการสั่งงาน ดังนั้น พนักงานขับรถบรรทุกสิบล้อของกลางจึงเป็นลูกจ้างของผู้เช่า ย่อมไม่มีหน้าที่ดูแลรถบรรทุกสิบล้อของกลางแทนผู้ร้อง พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการถือแสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้ใส่ใจดูแลรถของตนเท่าที่ควร แต่ปล่อยให้ผู้เช่านำรถบรรทุกสิบล้อของกลางไปใช้ได้ตามอำเภอใจ หลังจากจำเลยนำรถบรรทุกสิบล้อของกลางไปใช้กระทำความผิดแล้ว ผู้ร้องก็ไม่ได้บอกเลิกสัญญาเช่า เชื่อว่าผู้ร้องพอใจ

เพียงพอให้ได้รับเงินค่าเช่ารถบรรทุกสิบล้อของกลางเท่านั้น กรณีเช่นนี้ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ผู้ร้องไม่มีสิทธิร้องขอคืนของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๕๖/๒๕๕๐ เมื่อจำเลยนำหมากไปส่งที่จังหวัดสุรินทร์ตามคำสั่งของผู้ร้องแล้ว ผู้ร้องให้จำเลยบรรทุกสินค้ากลับไปด้วยโดยจำเลยเป็นผู้หาผู้ว่าจ้างเอง การที่ผู้ร้องให้จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างรับจ้างขนส่งสินค้าได้เอง เท่ากับผู้ร้องให้อำนาจแก่จำเลยในการตัดสินใจว่าจะรับจ้างบรรทุกสินค้าอะไรและน้ำหนักเท่าใดก็ได้ จำเลยต้องตรวจสอบน้ำหนักบรรทุกก่อนขับรถบรรทุกของกลางนำสินค้าไปส่ง พฤติการณ์ของผู้ร้องที่ไม่ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด แต่กลับปล่อยปละละเลยให้จำเลยรับจ้างบรรทุกสินค้าโดยบรรทุกน้ำหนักเท่าใดก็ได้ ย่อมฟังได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๙๒/๒๕๕๐ ผู้ร้องเป็นบริษัทในเครือของบริษัท ส. จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่มีโรงงานแปรรูปเหล็ก สินค้าที่บรรทุกมาในรถพ่วงของกลางเป็นเหล็กแปรรูป การที่จำเลยนำรถพ่วงของกลางไปบรรทุกเหล็กแปรรูปซึ่งมีน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด เชื่อได้ว่าจำเลยกระทำเพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการของผู้ร้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๐/๒๕๕๐ ผู้ร้องเป็นผู้รับจ้างงานและเป็นนายจ้างของจำเลย วันเกิดเหตุผู้ร้องสั่งให้จำเลยขับรถบรรทุกของกลางบรรทุกยางกันแนวระเบิดไปส่งที่กองบิน ๔ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ปรากฏว่ายางกันแนวระเบิดที่บรรทุกไปมีน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด เจ้าพนักงานตำรวจจึงจับกุมจำเลยดำเนินคดี ซึ่งกองบินที่ ๔ มีข้อห้ามไม่ให้รถบรรทุกน้ำหนักเกินกว่า ๒๐ ตันผ่าน โดยมีสารวัตรทหารตรวจสอบน้ำหนักบรรทุก และผู้ร้องกำชับจำเลยไม่ให้บรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ก็เป็นเพียงข้อปฏิบัติของกองบิน ๔ และเป็นเรื่องภายในของผู้ร้อง แต่ผู้ร้องยังคงมีหน้าที่ตรวจตราควบคุมมิให้มีการบรรทุกน้ำหนักเกินอีกด้วย มิใช่เพียงให้เป็นหน้าที่ของสารวัตรทหารหรือกำชับจำเลยเท่านั้น การที่ผู้ร้องไม่ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๖/๒๕๕๐ การที่ผู้ร้องให้จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างขับรถบรรทุกของกลางบรรทุกน้ำดื่ม โดยไม่ควบคุมดูแลมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่อัตรากฎหมายกำหนด ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๕/๒๕๕๐ ผู้ร้องมีนาย ส. และจำเลยที่ ๑ เป็นพยานเบิกความอ้างว่าผู้ร้องรับจ้างบริษัท ร. ปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะบ้านบ่อลวก โดยผู้ร้องให้จำเลยที่ ๑ ขับรถแบ็กโฮของกลางปรับผิวดินให้แก่บริษัทผู้ว่าจ้าง และในวันเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ ได้รับคำสั่งจากบริษัท ร. ผู้ว่าจ้างให้นำรถแบ็กโฮของกลางไปขุดตักดินในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อนำกลับมาใช้ปรับผิวดินโดยมีแจ้งให้ผู้ร้องทราบก่อน ผู้ร้องอ้างว่าทราบเรื่องดังกล่าวหลังจากจำเลยที่ ๑ ถูกจับและรถแบ็กโฮของกลางของผู้ร้องถูกยึดไปแล้ว ผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ แต่คำเบิกความของพยานผู้ร้องดังกล่าวเป็นพิรุธ ที่อ้างว่าผู้ร้องรับจ้างบริษัท ร. ปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะบ้านบ่อลวก และบริษัทผู้ว่าจ้างดังกล่าวเป็นผู้สั่งให้จำเลยที่ ๑ ขุดตักดินในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินเองโดยผู้ร้องไม่ทราบเรื่อง คงมีแต่คำเบิกความของนาย ส. และจำเลยที่ ๑ กล่าวอ้างขึ้นลอย ๆ ไม่มีรายละเอียดถึงบุคคลที่เป็นตัวแทนของบริษัทผู้ว่าจ้างว่าบุคคลใดเป็นผู้สั่ง และไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาสนับสนุนให้น้ำหนักให้รับฟัง ทั้งในชั้นสอบสวนที่จำเลยที่ ๑ ให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวนตามบันทึกคำให้การรับสารภาพก็ไม่

ปรากฏว่ามีบริษัท ร. เข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ กับพวกด้วย จำเลยที่ ๑ เพิ่งจะเบิกความในชั้นสืบพยานผู้ร้องภายหลังเป็นพิรุธ จำเลยที่ ๑ เบิกความรับว่าเป็นลูกจ้างผู้ร้องทำงานมานานประมาณ ๕ ปีแล้ว ปกติจะทำงานตามคำสั่งของผู้ร้องซึ่งเป็นนายจ้าง การนำรถแบ็กโฮของกลางของนายจ้างไปขุดตักดินในสถานที่อื่นที่นายจ้างมิได้สั่งเป็นเรื่องสำคัญ ลำพังจำเลยที่ ๑ เป็นเพียงลูกจ้างไม่น่าเชื่อว่าจะมีสิทธิตัดสินใจโดยลำพังโดยไม่แจ้งให้ผู้ร้องซึ่งเป็นนายจ้างทราบ ที่จำเลยที่ ๑ เบิกความอ้างว่าขับรถแบ็กโฮของกลางไปขุดตักดินในที่เกิดเหตุตามคำสั่งของบริษัท ร. โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบก็ขัดกับคำรับสารภาพในชั้นจับกุมของจำเลยที่ ๑ ตามบันทึกการจับกุมที่ว่านาย ส. ผู้ประกอบการเป็นผู้สั่งให้จำเลยที่ ๑ นำรถแบ็กโฮของกลางมาขุดตักดินในที่เกิดเหตุ ข้อเท็จจริงน่าจะเชื่อว่านาย ส. เป็นผู้ใช้ให้จำเลยที่ ๑ นำรถแบ็กโฮของกลางมาขุดตักดินในที่เกิดเหตุซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน นาย ส. เป็นบุตรของนาย จ. หัวหน้าผู้จัดการห้างผู้ร้อง ซึ่งเป็นนิติบุคคลและเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมดูแลรถแบ็กโฮของกลางของผู้ร้องด้วย ถือได้ว่าเป็นการสั่งแทนผู้ร้องและเพื่อประโยชน์ของผู้ร้อง ผู้ร้องจะอ้างว่ามีมีส่วนรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ หาได้ไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๙๑๘/๒๕๔๙ ผู้ร้องนำสืบว่าเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ จำเลยเช่าซื้อรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางไปจากผู้ร้องในราคา ๗๐๐,๐๐๐ บาท ชำระค่าเช่าซื้อในวันทำสัญญา ๑๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือผ่อนชำระเป็นงวดเดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท เริ่มชำระวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เมื่อถึงกำหนดจำเลยไม่ชำระค่าเช่าซื้อ จำเลยขอผิดผ่อนชำระปลายเดือนมีนาคม ๒๕๔๖ รวม ๒ งวด แต่เมื่อถึงกำหนดจำเลยไม่ชำระ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๖ ผู้ร้องบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ และให้นำรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางมาคืนภายในกำหนด ๑๐ วัน แต่จำเลยไม่นำรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางมาคืน ต่อมาวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๖ ผู้ร้องทราบว่าจำเลยถูกจับกุมในความผิดบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จึงมาร้องคืนของกลาง แต่จากพยานหลักฐานที่นำสืบผู้ร้องมิได้ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อรถแต่ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างทาง และปรากฏว่าผู้ร้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งประเภทรถบรรทุกส่วนบุคคลด้วยรถบรรทุกและรถพ่วงของกลาง นอกจากนั้นตามบันทึกคำให้การรับสารภาพของผู้ต้องหา ก็ปรากฏว่าจำเลยประกอบอาชีพรับจ้างขับรถบรรทุกโดยไม่ปรากฏว่า จำเลยได้รับอนุญาตให้ประกอบการขนส่งที่จะนำรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางไปรับจ้างบรรทุกเพื่อสินจ้างได้ ที่ผู้ร้องนำสืบว่า จำเลยเช่าซื้อรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางไปจากผู้ร้องจึงไม่มีเหตุผลและน้ำหนักให้รับฟัง ประกอบกับขณะเกิดเหตุรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางบรรทุกหินคลุก ซึ่งอยู่ในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างทางของผู้ร้อง ตามพฤติการณ์แห่งคดีข้อเท็จจริงเชื่อได้ว่าจำเลยเป็นลูกจ้างขับรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางให้แก่ผู้ร้อง การที่ผู้ร้องให้จำเลยขับรถบรรทุก และรถพ่วงของกลางบรรทุกหินคลุกโดยไม่ควบคุมมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘๑๗/๒๕๔๙ ผู้ร้องเบิกความว่าเมื่อต้นปี ๒๕๔๖ ผู้ร้องให้จำเลยเช่ารถบรรทุกของกลางมีกำหนดเวลา ๓ เดือน จำเลยนำรถบรรทุกของกลางไปใช้ได้ ๑ เทียว เห็นว่ามีรายได้พอที่จะเช่าได้ จึงขอต่อสัญญาเป็น ๖ เดือน ผู้ร้องตกลงให้เช่าโดยมีข้อสัญญาว่าห้ามนำรถบรรทุกของกลางไปใช้บรรทุกน้ำหนักเกินหรือบรรทุกของผิดกฎหมายตามสัญญาเช่ารถยนต์ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๖ เอกสารหมายเลข ร.๒ ผู้ร้องไม่รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลย แต่ผู้ร้องเบิกความตอบคำถามค้านรับว่าลายมือชื่อในหนังสือขอรับรถบรรทุกของกลางและหนังสือสัญญาเช่ารถ เอกสารหมายเลข ค. ๑ และ ค. ๒ เป็นลายมือชื่อของผู้ร้องและเบิกความตอบคำถามตั้งรับว่าหนังสือสัญญาเช่ารถ เอกสารหมายเลข ค. ๒ เป็นฉบับที่จำเลยเก็บไว้ ปรากฏว่าหนังสือสัญญาเช่ารถ เอกสารหมายเลข ค.๒ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๖

กำหนดระยะเวลาเช่าตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ สิ้นสุดระยะเวลาเช่า ก่อนสัญญาเช่ารถยนต์ เอกสารหมายเลข ร.๒ ซึ่งครบกำหนดระยะเวลาเช่าในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เพียง ๑๔ วัน ที่ผู้ร้องนำสืบว่าจำเลยขอต่อสัญญาเช่าจาก ๓ เดือนเป็น ๖ เดือน ผู้ร้องกับจำเลยจึงทำ สัญญาเช่ารถยนต์เอกสารหมายเลข ร.๒ จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ทั้งสัญญาเช่ารถยนต์เอกสารหมายเลข ร.๒ และ หนังสือสัญญาเช่ารถ เอกสารหมายเลข ค.๒ เป็นเอกสารที่อยู่ในความรับรู้ของผู้ร้องและจำเลย ซึ่งสามารถ ร่วมกันจัดทำเอกสารดังกล่าวขึ้นมาเมื่อใดก็ได้ เอกสารการเช่ารถบรรทุกของกลางที่ผู้ร้องอ้างจึงไม่มี น้ำหนักรับฟังว่าจำเลยเช่ารถบรรทุกของกลางจากผู้ร้องตามรายการจดทะเบียนเอกสารหมายเลข ร.๑ ปรากฏ ว่าบริษัท จ. ซึ่งผู้ร้องเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท เป็นผู้ประกอบการขนส่งประเภท รถบรรทุกไม่ประจำทาง และเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและใช้รถบรรทุกของกลางซึ่งรับเข้าร่วมประกอบการ ขนส่ง ประกอบกับผู้ร้องเบิกความตอบคำถามค้านรับว่า ขณะเกิดเหตุรถบรรทุกของกลางบรรทุกไม้แปรรูป ของบริษัท จ. กับจำเลยให้การตามบันทึกคำให้การรับสารภาพของผู้ต้องหา เอกสารหมายเลข ค.๕ ว่าจำเลย ขับรถบรรทุกของกลางบรรทุกไม้ไปส่งตามคำสั่งของบริษัท จ. ผู้ว่าจ้าง ตามพฤติการณ์แห่งคดีข้อเท็จจริง เชื่อได้ว่า ผู้ร้องให้จำเลยขับรถบรรทุกของกลางที่ผู้ร้องนำเข้าร่วมกิจการกับบริษัท จ. บรรทุกไม้แปรรูปของ บริษัทตามคำสั่งของผู้ร้องซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทดังกล่าวด้วย การที่ผู้ร้องให้จำเลยขับรถบรรทุก ของกลางบรรทุกไม้แปรรูปโดยไม่ควบคุมดูแลมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษานิติภาคที่ ๔๙๙๓/๒๕๔๙ ตามพฤติการณ์แห่งคดีเชื่อได้ว่าจำเลยเป็นลูกจ้างขับ รถบรรทุกของกลางให้แก่ผู้ร้อง เมื่อผู้ร้องให้จำเลยขับรถบรรทุกของกลางไปบรรทุกหินคลุกโดยไม่ควบคุมดูแล มิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำ ความผิดของจำเลย

คำพิพากษานิติภาคที่ ๔๙๓๖/๒๕๔๙ ตามพยานหลักฐานไม่น่าเชื่อว่าผู้ร้องกับจำเลยได้เช่า รถยนต์บรรทุกของกลางกันจริง แต่ได้ความจากผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องว่า ผู้ร้องประกอบกิจการซื้อขาย เหล้าและรับส่งสินค้าทุกชนิด สินค้าที่จำเลยใช้รถยนต์บรรทุกของกลางในคดีนี้เป็นสินค้าประเภทหลัก ซึ่งเป็นสินค้าชนิดเดียวกับที่ผู้ร้องประกอบกิจการ การที่จำเลยนำรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกเหล็กซึ่ง มีน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด เชื่อได้ว่าจำเลยกระทำเพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการของ ผู้ร้อง ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษานิติภาคที่ ๔๙๔๙/๒๕๔๙ ในชั้นสอบสวนจำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวน ตามบันทึกคำให้การรับสารภาพของผู้ต้องหาว่า รถยนต์บรรทุกของกลางเป็นของผู้ร้องซึ่งเป็นนายจ้างของ จำเลย จำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวนในวันเกิดเหตุเป็นการให้การที่พ้นทีภายหลังจากการที่ถูกจับกุม ยังไม่มีเวลาคิดหาเหตุผลเพื่อมาสนับสนุนผู้ต้องผู้ร้องในการร้องขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลาง แม้จำเลยเบิกความว่า จำเลยไม่ได้อ่านบันทึกคำให้การและพนักงานสอบสวนไม่ได้อ่านให้จำเลยฟัง กับไม่ได้ให้การว่าผู้ร้องเป็นนายจ้างของจำเลยก็ตามแต่ผู้ร้องแถลงรับข้อเท็จจริงว่า ในชั้นสอบสวน จำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวนตามบันทึกคำให้การรับสารภาพ ทั้งผู้ร้องก็ไม่มีหลักฐานการเช่ารถยนต์ บันทึกของกลางมาแสดง แม้จำเลยจะเป็นน้องภริยาผู้ร้องแต่การเช่ารถยนต์บรรทุกของกลางซึ่งเป็น ทรัพย์สินที่มีราคาสูง และผู้ร้องให้เขาเพื่อนำไปบรรทุกทรายก่อสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิซึ่งอยู่คนละจังหวัด กับภุมิลาเนาของผู้ร้องโดยจำเลยเป็นผู้ควบคุมดูแลรถยนต์บรรทุกของกลาง การที่มีได้ทำหลักฐานเข้ากัน ไว้อย่างเป็นการผิดวิสัย ที่ผู้ร้องนำสืบว่าให้จำเลยเช่ารถยนต์บรรทุกของกลางจึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะ

รับฟัง เชื่อได้ว่าจำเลยเป็นลูกจ้างของผู้ร้อง การที่จำเลยใช้รถยนต์บรรทุกของกลางบรรทุกทรายตามคำสั่งของผู้ร้องโดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดหรือมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จึงเชื่อว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๐๕/๒๕๔๘ ผู้ร้องเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการขนส่ง และมีรถบรรทุกไว้บริการลูกค้าประมาณ ๑๐ คัน การที่ผู้ร้องได้ออกประกาศข้อบังคับให้ลูกจ้างถือปฏิบัติการบรรทุกน้ำหนักตามกำหนดนั้น ถือเป็นเรื่องภายในของผู้ร้อง แต่ผู้ร้องยังจะต้องมีหน้าที่ตรวจตราโดยหาวิธีการอื่นมาควบคุมมิให้มีการบรรทุกเกินอีกด้วย มิใช่เพียงแต่ปิดประกาศข้อบังคับให้ลูกจ้างทราบแล้วปล่อยให้ลูกจ้างขับรถไปบรรทุกโดยไม่มีการควบคุมอีกชั้นหนึ่งย่อมเป็นช่องทางให้มีการบรรทุกเกินกำหนดได้โดยง่าย ซึ่งผู้ร้องย่อมทราบเรื่องนี้เป็นอย่างดี ดังนั้น การที่ผู้ร้องปล่อยปละละเลยจนจำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างขับรถบรรทุกของผู้ร้องไปบรรทุกเกินกำหนด ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลยด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๕๒๗/๒๕๔๗ การที่ผู้ร้องประกอบอาชีพทำไร่ไถ่และมียรถยนต์บรรทุกใช้สำหรับรับจ้างในยามว่างเว้นจากการทำไร่ไถ่ แต่ผู้ร้องกลับละเลยไม่ควบคุมจำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างมิให้ใช้รถยนต์บรรทุกนำไปบรรทุกสินค้าเกินกว่าน้ำหนักที่กฎหมายกำหนดไว้ มุ่งหวังเพียงที่จะได้รับผลประโยชน์จากค่าจ้างที่จำเลยไปรับจ้างเท่านั้น ผู้ร้องจะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบในการกระทำของจำเลยโดยอ้างว่าผู้ร้องไม่ได้เป็นผู้สั่งการหาได้ไม่ พฤติการณ์ที่อยู่ในความรับรู้ระหว่างผู้ร้องกับจำเลยทั้งก่อนและขณะเกิดเหตุ ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๕๑๑/๒๕๔๗ ผู้ร้องเป็นเกษตรกรมีอาชีพทำนา มีรถยนต์บรรทุกของกลางไว้บรรทุกข้าวเปลือกหรือปุ๋ยหรือใช้ในกิจการเกษตรของผู้ร้อง เมื่อว่างเว้นจากการใช้งานผู้ร้องตกลงให้จำเลยนำรถยนต์บรรทุกของผู้ร้องไปรับจ้างขนส่งสินค้าทั่วไป นอกจากจำเลยจะได้รับค่าจ้างจากผู้ร้องเป็นรายเดือนแล้ว ผู้ร้องกับจำเลยก็จะแบ่งปันผลประโยชน์จากค่าจ้างเป็นรายได้เสริม การที่ผู้ร้องมอบหมายให้จำเลยขับรถบรรทุกมีอำนาจในการตัดสินใจรับผิดชอบในการตกลงราคาและรับบรรทุกอ้อยและสินค้าอื่น ๆ แทนผู้ร้องโดยลำพัง แสดงให้เห็นว่านอกจากจำเลยจะเป็นลูกจ้างกระทำการในทางการที่จ้างของผู้ร้องแล้ว ผู้ร้องยังเชิดจำเลยเป็นตัวแทนในการหาผลประโยชน์รับจ้างบรรทุกสินค้าทั่วไปอีก โดยผู้ร้องละเลยไม่มีการควบคุมจำเลยมิให้นำรถบรรทุกไปบรรทุกสินค้าเกินกว่าน้ำหนักที่กฎหมายกำหนดไว้ มุ่งหวังเพียงแต่จะได้รับประโยชน์จากค่าจ้างที่จำเลยไปรับจ้างเท่านั้น การที่จำเลยนำรถยนต์ไปบรรทุกน้ำหนักเกินดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๐๔๔/๒๕๔๗ นายจ้างสั่งให้จำเลยนำรถยนต์บรรทุกของกลางบรรทุกน้ำตาลทรายจากโรงงานน้ำตาลที่จังหวัดสิงห์บุรีไปส่งยังโกดังน้ำตาลที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยในการบรรทุกดังกล่าว นายจ้างรู้ว่าบรรทุกน้ำตาลมีน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่ได้ทักท้วงหรือห้ามปรามแต่อย่างใด ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการที่จำเลยกระทำความผิด ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลางตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๖๒๐/๒๕๔๗ จำเลยเป็นลูกจ้างขับรถบรรทุกให้ผู้ร้องมา ๓ ปีแล้ว จำเลยนำรถยนต์บรรทุกไปบรรทุกอ้อยก็เพื่อผลประโยชน์ของผู้ร้องโดยตรง การที่ผู้ร้องไม่ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ย่อมพึงได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ผู้ร้องไม่อาจขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลางได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๗๙/๒๕๔๖ การที่ผู้ร้องให้จำเลยซึ่งเป็นพนักงานขับรถยนต์บรรทุกของกลางไปบรรทุกแผ่นสแตนเลสจากบริษัท ส. เพื่อนำมายังบริษัทผู้ร้องโดยไม่มีพนักงานอื่นคอยควบคุมดูแลบรรทุกและให้อยู่ในอำนาจการตัดสินใจของจำเลยที่จะบรรทุกแผ่นสแตนล่อน้ำหนักเท่าใดก็ได้ เท่ากับยอมรับการตัดสินใจของจำเลย ทั้งการกระทำของจำเลยก็เป็นกระทำในกิจการของผู้ร้อง การที่จำเลยบรรทุกแผ่นสแตนเลสได้หมดในวันนั้นโดยไม่ต้องมาบรรทุกอีกเที่ยวหนึ่งในวันรุ่งขึ้น ทำให้ผู้ร้องได้รับประโยชน์ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายอีกด้วย หากจำเลยไม่ถูกจับเสียก่อนผู้ร้องก็คงรับเอาผลงานที่จำเลยกระทำโดยไม่ลงโทษแต่อย่างใด ที่ผู้ร้องอ้างว่าจำเลยมีหน้าที่ขับรถบรรทุกและรู้ว่าการบรรทุกน้ำหนักเกินเป็นความผิดกฎหมาย ผู้ร้องได้ประกาศให้พนักงานขับรถของผู้ร้องทราบเกี่ยวกับน้ำหนักที่บรรทุกได้ตามกฎหมาย และได้ลงโทษตักเตือนจำเลยนั้น ปรากฏว่าประกาศดังกล่าวผู้ร้องนำมาปิดหลังจากจำเลยถูกจับและศาลชั้นต้นพิพากษารับรถยนต์บรรทุกของกลางแล้ว และแม้ผู้ร้องจะได้ลงโทษจำเลยแต่ก็เป็นการลงโทษว่ากล่าวตักเตือนภายหลังที่เกิดเหตุแล้วและไม่ปรากฏว่าก่อนหน้านั้นเคยลงโทษว่ากล่าวตักเตือนพนักงานที่ฝ่าฝืนประกาศดังกล่าวมาบ้างแล้วอย่างไร พฤติการณ์ของผู้ร้องบ่งชี้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓๒/๒๕๔๒ หลังจากจำเลยเช่ารถจากผู้ร้องโดยอ้างว่าเพื่อบรรทุกพืชไร่ พืชสวนแล้ว ผู้ร้องก็ไม่ได้สนใจว่าจำเลยจะนำรถของกลางไปบรรทุกสิ่งของใด หรือจะบรรทุกน้ำหนักเกินอย่างไรก็ได้ ซึ่งผู้ร้องไม่เคยห้ามปรามหรือทักท้วงมิให้จำเลยนำรถไปบรรทุกน้ำหนักเกิน ทั้งในสัญญาเช่ารถที่ผู้ร้องและจำเลยทำต่อกันก็มีได้ระบุห้ามไว้ด้วย ตามพฤติการณ์จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้ใส่ใจดูแลรถของตนเท่าที่ควร แต่ปล่อยให้จำเลยนำรถไปใช้ได้ตามอำเภอใจ แม้เป็นความผิดผู้ร้องก็ไม่ห้ามปรามหรือหาทางเลิกสัญญาเช่นนั้นเสีย ผู้ร้องพอใจเพียงขอให้ตนได้รับเงินค่าเช่าเท่านั้นเอง กรณีเช่นนี้ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๑๔/๒๕๔๑ ผู้ร้องได้รับอุบัติเหตุขาหักเพียงใส่เหล็กตามไว้เท่านั้นไม่ถึงกับไม่สามารถควบคุมดูแลกิจการรถยนต์โดยสิ้นเชิง เมื่อจำเลยซึ่งเป็นบุตรของผู้ร้องมาเอารถยนต์ของกลางไปใช้ซึ่งผู้ร้องในฐานะผู้ประกอบการขนส่งย่อมจะต้องทราบดีและน่าจะตักเตือนมิให้จำเลยนำไปบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกได้ แต่ผู้ร้องก็หาได้กระทำไม่ อีกทั้งผู้ร้องก็ไม่เคยปรากฏตัวในชั้นสอบสวน พฤติการณ์ตามคำร้องและทางนำสืบของผู้ร้องเห็นได้ว่าเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงไม่มีเหตุที่ศาลจะสั่งคืนรถยนต์ของกลางให้แก่ผู้ร้องได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๙/๒๕๓๖ จำเลยเป็นลูกจ้างของผู้ร้องมีหน้าที่ขับรถบรรทุกพืชไร่ไปส่งที่กรุงเทพมหานคร เมื่อส่งเสร็จจะบรรทุกเกลือเพื่อนำกลับมาขาย และทุกครั้งไม่เคยมีปัญหาเรื่องบรรทุกน้ำหนักเกิน ถ้าจำเลยบรรทุกเกลือเกินมา ผู้ร้องก็จะยอมรับเกลือดังกล่าวไว้ขายเองโดยชำระราคาเกลือส่วนที่เกิน ทั้งจำเลยได้บรรทุกเกลือมาหลายครั้งโดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ว่ากล่าวตักเตือนการกระทำของผู้ร้องย่อมฟังได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลย ศาลไม่คืนรถยนต์บรรทุกของกลางให้ผู้ร้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๘๔/๒๕๔๙ ผู้ร้องและจำเลยเบิกความว่า เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ จำเลยเช่ารถบรรทุกของกลางไปจากผู้ร้องเพื่อขนสินค้า ตกลงค่าเช่าเดือนละ ๔๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ร้องกลับเบิกความตอบคำถามค้านว่า จำไม่ได้ว่าระยะเวลาการเช่าจะกำหนดไว้ในหนังสือสัญญาเช่าหรือไม่ นาย อ. บุตรเขยของผู้ร้องเป็นผู้ทำสัญญาค้ำประกันการเช่ารถบรรทุกของกลาง และเบิกความตอบคำถามตั้งว่า นาง ส. บุตรบุญธรรมของผู้ร้อง เป็นผู้เขียนหนังสือสัญญาเช่า ส่วนจำเลยเบิกความตอบคำถามค้านแตกต่างไปว่า ผู้ร้องเป็นผู้เขียนหนังสือเช่าด้วยตนเอง การเช่ารถบรรทุกของกลางไม่มีผู้ใดเป็นผู้ค้ำประกันทั้งหนังสือสัญญาเช่ามีข้อความว่า “มีกำหนดเวลาเช่า ๑ (เดือน/ปี)” ไม่เป็นที่แน่ชัดว่าผู้ร้องและจำเลยตกลงเช่ากันมีกำหนดระยะเวลานานเท่าใดอันเป็นการผิดปกตินิติสัมพันธ์ จำเลยยังเบิกความตอบคำถามค้านอีกว่า ตั้งแต่ทำหนังสือสัญญาเช่าจำเลยชำระค่าเช่าให้ผู้ร้องไปแล้ว ๖ ครั้ง ชัดแย้งกับหนังสือสัญญาเช่าซึ่งระบุว่า จำเลยเช่ารถบรรทุกของกลางตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ ชำระค่าเช่าทุกวันที่ ๕ ของเดือน เหตุคดีนี้เกิดวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ หลังจากถึงกำหนดชำระเพียง ๒ ครั้งเท่านั้น คำเบิกความของผู้ร้องและจำเลยมีพิรุธขัดต่อเหตุผล ที่ผู้ร้องนำสืบว่าจำเลยเช่ารถบรรทุกของกลางจากผู้ร้องจึงไม่มีน้ำหนักรับฟัง ขณะเกิดเหตุจำเลยนำรถบรรทุกของกลางไปบรรทุกทราย ซึ่งผู้ร้องเบิกความตอบคำถามค้านว่า ผู้ร้องทำบริษัททำทราย ประกอบกับตามรายการจดทะเบียนรถ ผู้ร้องเป็นผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลด้วยรถบรรทุกของกลาง จำเลยเบิกความตอบคำถามค้านว่า ทรายที่บรรทุกซื้อมาจากผู้ร้อง และในชั้นสอบสวนนาย อ. บุตรเขยของผู้ร้องเป็นผู้ประกันตัวจำเลย ตามพฤติการณ์แห่งคดีข้อเท็จจริงเชื่อได้ว่า จำเลยเป็นลูกจ้างขับรถบรรทุกของกลางให้แก่ผู้ร้อง ดังนั้น การที่ผู้ร้องให้จำเลยขับรถบรรทุกของกลางไปบรรทุกทราย โดยไม่ควบคุมดูแลให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ถือได้ว่าผู้ร้องเห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๑๘/๒๕๔๙ หนังสือสัญญาเช่ารถยนต์เอกสารหมายเลข ร.๔ ระบุข้างหุ้นส่วนจำกัด อ. เช่ารถบรรทุกและรถพ่วงของกลางจากผู้ร้อง ชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน เดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดระยะเวลาการเช่าและกำหนดวันที่ชำระค่าเช่าไว้ให้เป็นที่น่าเชื่อถือ พิบัติภัยของผู้ให้เช่าและผู้เช่าทรัพย์สินที่มีราคาสูงซึ่งขัดแย้งกับรายการจดทะเบียนรถบรรทุกและรถพ่วงของกลาง ที่ระบุว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผู้ร้องเช่าซื้อรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ พ. วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ผู้ร้องถือกรรมสิทธิ์รถพ่วงของกลาง และวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ผู้ร้องถือกรรมสิทธิ์รถบรรทุกของกลาง ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวข้างหุ้นส่วนจำกัด อ. เป็นผู้ประกอบการขนส่งประเภทไม่ประจำทาง มีสิทธิครอบครองใช้รถบรรทุกและรถพ่วงของกลางโดยการเข้าร่วมกิจการ แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องนำรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางซึ่งผู้ร้องถือกรรมสิทธิ์เข้าร่วมกิจการกับข้างหุ้นส่วนจำกัด อ. ในการประกอบการขนส่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นต้นมา พยานหลักฐานของผู้ร้องมีพิรุธ ที่ผู้ร้องนำสืบว่าผู้ร้องให้ข้างหุ้นส่วนจำกัด อ. เช่ารถบรรทุกและรถพ่วงของกลางตามหนังสือสัญญาเช่ารถยนต์จึงไม่มีน้ำหนักรับฟัง เชื่อว่าผู้ร้องนำรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางเข้าร่วมกิจการกับข้างหุ้นส่วนจำกัด อ. ดังนั้น การที่ผู้ร้องมิได้ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดมิให้จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างของข้างหุ้นส่วนจำกัด อ. ผู้ร่วมกิจการกับผู้ร้องนำรถบรรทุกและรถพ่วงของกลางไปบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ย่อมฟังได้ว่าเป็นการรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๙๘/๒๕๕๙ ผู้ร้องเบิกความตอบคำถามค้านว่า นางสาว รจนา (ไม่ปรากฏนามสกุล) บุตรสาวเป็นผู้เขียนสัญญาเช่า วันทำสัญญาเช่าจำเลยไม่อยู่ในขณะทำสัญญาเช่า และเบิกความตอบคำถามตั้งว่า จำเลยลงชื่อในสัญญาเช่าหลังจากวันที่ลงสัญญาเช่าประมาณ ๒ สัปดาห์ แต่จำเลยเบิกความตอบคำถามค้านว่า นางสาวรจนาเป็นผู้เขียนสัญญาเช่าต่อหน้าจำเลยและผู้ร้อง แตกต่างกันในสาระสำคัญ ทั้งผู้ร้องเบิกความว่า เหตุที่ต้องทำสัญญาเช่าเพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้น แสดงว่าผู้ร้องกับจำเลยซึ่งเป็นมารดาและบุตรกันไม่มีเจตนาผูกพันกันด้วยสัญญาเช่า ที่ผู้ร้องนำสืบว่าจำเลย เช่ารถบรรทุกของกลางไปจากผู้ร้องจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง การที่ผู้ร้องซึ่งเป็นมารดาให้จำเลยนำรถบรรทุก ของกลางไปใช้โดยไม่รู้ว่าจำเลยจะนำไปใช้ในกิจการใด พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องยินยอมให้จำเลย นำรถบรรทุกของกลางไปใช้ได้ตลอดเวลาที่จำเลยต้องการ โดยไม่คำนึงว่าจำเลยนำไปใช้อย่างไร ดังนั้น การที่จำเลยนำรถบรรทุกของกลางไปบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ถือได้ว่า ผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลยโดยปริยาย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถบรรทุกของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๙๑/๒๕๕๙ ผู้ร้องมีนาง อ. กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทผู้ร้อง นาย ย. จำเลย และนาง ศ. พนักงานบริษัทผู้ร้อง เบิกความทำนองเดียวกันว่า ผู้ร้องให้นาย ย. เช่ารถบรรทุกของกลาง นาย ย. ให้จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างขับรถบรรทุกของกลางไปบรรทุกดินจนถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับกุม แต่จำเลยเบิกความตอบคำถามค้านรับว่า ในชั้นสอบสวนจำเลยให้การรับสารภาพตามบันทึกคำให้การชั้นสอบสวน ซึ่งระบุว่า จำเลยประกอบอาชีพรับจ้างขับรถยนต์บรรทุกอยู่ที่บริษัท อ. จำกัด ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรีพักอาศัยอยู่บ้านพักคนงานของบริษัทวันเกิดเหตุได้รับคำสั่งจากบริษัทให้ขับรถบรรทุกของกลางไปบรรทุกดิน จำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวนในวันเกิดเหตุ ยังไม่มีเวลาคิดหาเหตุผลเพื่อมาสนับสนุนผู้ร้องในการร้องขอคืนรถบรรทุกของกลาง หากจำเลยเป็นลูกจ้างของนาย ย. ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ ดังที่ผู้ร้องนำสืบ จำเลยก็คงไม่ให้การต่อพนักงานสอบสวนว่าเป็นลูกจ้างของบริษัท อ. จำกัด ตามคำให้การของจำเลยดังกล่าวระบุชื่อตำบล อำเภอ และจังหวัดที่ตั้งของบริษัท อ. จำกัด ตรงกับที่ตั้งของบริษัทผู้ร้อง แม้จำเลยจะให้การระบุชื่อบริษัทนายจ้างผิดพลาดไปจากชื่อบริษัทผู้ร้องเป็นบางคำ ก็ปรากฏจากคำให้การดังกล่าวว่าจำเลยเพิ่งมาทำงานได้เพียง ๒ วัน จำเลยอาจสะกดชื่อบริษัทผิดพลาดได้ ที่ผู้ร้องนำสืบว่าจำเลยเป็นลูกจ้างของนาย ย. จึงไม่น่าหนักใจรับฟังส่วนหลักฐานอื่นที่ผู้ร้องนำสืบไม่ว่าจะเป็นสัญญาเช่ารถบรรทุกของกลางระหว่างผู้ร้องกับนาย ย. และใบสำคัญจ่ายเงินค่าจ้างของนาย ย. ที่จ่ายให้แก่จำเลยเป็นเอกสารที่อยู่ในความรับรู้ของผู้ร้องและนาย ย. ซึ่งนาย ย. เบิกความรับว่าเป็นผู้รับเหมาช่วงของผู้ร้อง ผู้ร้องและนาย ย. ซึ่งทำการรับเหมาก่อสร้างร่วมกันสามารถจัดทำเอกสารดังกล่าวขึ้นมาเมื่อใดก็ได้ เอกสารที่ผู้ร้องอ้างดังกล่าวจึงไม่น่าหนักใจรับฟังเช่นกัน ตามพฤติการณ์แห่งคดีข้อเท็จจริงเชื่อได้ว่าจำเลยเป็นลูกจ้างขับรถบรรทุกของกลางให้แก่ผู้ร้อง ดังนั้น การที่ผู้ร้องให้จำเลยขับรถบรรทุกของกลางไปบรรทุกดินโดยไม่ควบคุมดูแลมิให้จำเลยบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๕๙/๒๕๕๑ รถจักรยานยนต์ของกลางมีการดัดแปลงสภาพโดย ปาดเบาะให้บาง เปลี่ยนขอบล้อให้ยางเล็กลง เปลี่ยนโช๊คให้ต่ำกว่ามาตรฐาน และฝาท่อไอเสีย ลักษณะการดัดแปลงดังกล่าวเป็นการปรับแต่งของวัยรุ่นที่ใช้ขับแข่งกันซึ่งในชั้นสอบสวนผู้ร้องให้การต่อพนักงานสอบสวนว่านาย อ. ซึ่งเป็นบุตรผู้เยาว์เป็นผู้ปรับแต่งรถจักรยานยนต์ของกลาง ทั้งผู้ร้องยังเบิกความยอมรับอีกว่า รถจักรยานยนต์ของกลางมีการดัดแปลงสภาพดังกล่าว นอกจากนั้นผู้ร้องจะ แขนงกุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางไว้ที่บ้าน ทุกคนในบ้านสามารถหยิบไปใช้ได้ อันเป็นการเจือสมกับ คำเบิกความของพันตำรวจโท ป. จึงเชื่อได้ว่านาย อ. เป็นผู้นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปให้ช่างดัดแปลง สภาพดังกล่าวโดยผู้ร้องรู้เห็นยินยอม ซึ่งวิญญูชนทั่วไปรวมทั้งผู้ร้องย่อมทราบได้ว่าเป็นการดัดแปลงสภาพ เพื่อใช้ขับแข่งกัน อีกทั้งการที่ผู้ร้องแขนงกุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางไว้ที่บ้าน และทุกคนในบ้าน สามารถหยิบไปใช้ได้ นั้น แสดงว่าผู้ร้องอนุญาตโดยปริยายให้นาย อ. นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ได้ ตลอดเวลา โดยไม่คำนึงว่านาย อ. จะนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในกิจการใด อันเป็นการปล่อยปละ ละเลยมิได้เข้มงวดหรือกระทำการใดเพื่อป้องกันมิให้นาย อ. นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในเวลา กลางคืน อันเป็นเวลาที่ยุวกวัยจะนำรถจักรยานยนต์ออกไปแข่งขันกัน ทั้งในวันเกิดเหตุผู้ร้องยังเป็นผู้ อนุญาตให้นาย อ. นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในเวลากลางคืนจนจำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นเพื่อนกับนาย อ. นำไปใช้ขับแข่งกัน ที่ผู้ร้องฎีกาว่าผู้ร้องและนาย อ. มิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๓ นั้น ก็คงมีแต่คำเบิกกล่าวอ้างของผู้ร้องและนาย อ. เท่านั้น โดยผู้ร้องมิได้นำจำเลยที่ ๓ มาเบิกความ เป็นพยานแต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ร้องฎีกาว่าผู้ร้องเป็นผู้นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปดัดแปลงสภาพเองเพื่อ ความสวยงามนั้น ก็ขัดกับคำให้การชั้นสอบสวนของผู้ร้องเองที่ให้การยืนยันว่านาย อ. เป็นผู้นำ รถจักรยานยนต์ของกลางไปให้ช่างดัดแปลงสภาพ และที่ผู้ร้องฎีกาว่าผู้ร้องได้ให้ช่างตรวจสอบสภาพ รถจักรยานยนต์ของกลางแล้วไม่มีการดัดแปลงเครื่องยนต์และท่อไอเสียตามเอกสารท้ายคำร้อง ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ นั้น ก็ปรากฏว่าเป็นการตรวจสอบสภาพรถจักรยานยนต์ของกลางในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ อันเป็นเวลาหลังเกิดเหตุเป็นเวลานาน ทั้งเอกสารดังกล่าวผู้ร้องเพิ่งอ้างส่งหลังจากสืบพยาน ผู้ร้องและโจทก์เสร็จแล้ว โดยโจทก์ไม่มีโอกาสได้ถามค้านเกี่ยวกับเอกสารดังกล่าว พยานหลักฐานของผู้ร้องจึง ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง พฤติการณ์ของผู้ร้องถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๓ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๗๙/๒๕๕๐ ผู้ร้องซึ่งเป็นมาดาของจำเลยที่ ๑๕ และเป็น เจ้าของกรรมสิทธิ์จักรยานยนต์ของกลาง เบิกความตอบคำถามค้านว่า กุญแจรถของกลางมี ๒ ดอก อยู่ที่ ผู้ร้องหนึ่งดอก และอยู่ที่จำเลยที่ ๑๕ หนึ่งดอก หากจำเลยที่ ๑๕ จะนำรถของกลางไปใช้ก็สามารถนำไปใช้ ได้เลย พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่าผู้ร้องอนุญาตโดยปริยายให้จำเลยที่ ๑๕ นำรถของกลางไปใช้ได้ ตลอดเวลาตามที่จำเลยที่ ๑๕ ตัวการโดยไม่คำนึงว่าจำเลยที่ ๑๕ จะนำไปใช้ในกิจการใด ทั้งยังได้ความว่า จากคำเบิกความตอบคำถามค้านของผู้ร้องว่า ในวันเกิดเหตุผู้ร้องรู้วารถของกลางไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน แต่ผู้ร้องไม่ได้บอกให้จำเลยติดแผ่นป้ายทะเบียนให้เรียบร้อย ส่อแสดงว่าผู้ร้องปล่อยปละละเลยให้จำเลย ที่ ๑๕ สามารถนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดได้ เมื่อจำเลยที่ ๑๕ นำรถของกลางไปใช้ ในการขับแข่งกันโดยไม่ได้รับอนุญาต ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑๕ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๐๙๐/๒๕๕๙ ผู้ร้องมิได้เข้มงวดในการอนุญาตให้จำเลยซึ่งเป็นบุตรของผู้ร้องนำรถยนต์ของกลางไปใช้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ร้องโดยตรง จำเลยเพียงแต่บอกนางสาว ว. แล้วนางสาว ว. แจ้งให้ผู้ร้องทราบ จำเลยก็สามารถนำรถยนต์ของกลางไปใช้ได้ ทั้งผู้ร้องยังเก็บกุญแจไว้ที่ห้องพระในห้องนอนจำเลยสามารถหยิบไปใช้ได้โดยสะดวก และมอบหมายให้จำเลยคอยติดเครื่องรถยนต์ของกลางอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่า ผู้ร้องได้อนุญาตโดยปริยายให้จำเลยนำรถยนต์ของกลางไปใช้ได้ตลอดเวลาตามที่จำเลยต้องการโดยไม่คำนึงว่าจำเลยจะนำรถยนต์ของกลางไปใช้ในกิจการอันใด เท่ากับว่าปล่อยปละละเลยให้จำเลยสามารถนำรถยนต์ของกลางไปใช้ในการกระทำความผิดข้อหาแข่งรถในทางโดยไม่ได้รับอนุญาต ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์ของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๒๓/๒๕๕๙ ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ เบิกความว่า ก่อนวันเกิดเหตุจำเลยที่ ๒ ขออนุญาตนำรถยนต์ของกลางไปใช้ แต่นาง ส. ภริยาของผู้ร้องไม่อนุญาต วันเกิดเหตุจำเลยที่ ๒ นำรถยนต์ของกลางไปใช้โดยพลการ ผู้ร้องไม่รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๒ แต่จำเลยที่ ๒ เบิกความตอบคำถามค้านว่า ก่อนเกิดเหตุจำเลยที่ ๒ เคยนำรถยนต์ของกลางไปใช้โดยพลการ ๒ ครั้ง ซึ่งไม่ปรากฏว่าผู้ร้องและนาง ส. ได้ดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นอีกแต่อย่างใด และยังได้ความจากจำเลยที่ ๒ อีกว่า ผู้ร้องวางกุญแจรถยนต์ของกลางไว้บนโต๊ะ เป็นการปล่อยปละละเลยให้จำเลยที่ ๒ สามารถนำรถยนต์ของกลางไปใช้โดยพลการ ผู้ร้องเป็นบิดาของจำเลยที่ ๒ และพักอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ตามภาพถ่ายรถยนต์ของกลางประกอบคำเบิกความของนาย พ. ช่างซ่อมเครื่องยนต์ซึ่งเป็นผู้ตรวจสภาพรถยนต์ของกลางในชั้นสอบสวนปรากฏว่า รถยนต์ของกลางติดเทอร์โบและดัดแปลงให้รถต่ำลงกับติดเครื่องวัดรอบความเร็วเพื่อทำให้รถแล่นเร็วขึ้น ผู้ร้องย่อมจะต้องรู้เห็นยินยอมในการดัดแปลงรถยนต์ของกลางดังกล่าว พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องยินยอมให้จำเลยที่ ๒ นำรถยนต์ของกลางไปขับแข่ง ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๒ โดยปริยาย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์ของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๑๖/๒๕๕๙ ผู้ร้องซึ่งเป็นบิดาของจำเลยที่ ๒ ได้เก็บกุญแจรถยนต์ของกลางโดยแขวนไว้ที่ห้องโถง จำเลยที่ ๒ สามารถหยิบกุญแจรถยนต์ของกลางไปใช้ได้ แต่หากผู้ร้องอยู่ที่ต้องขออนุญาต หากผู้ร้องไม่อยู่ที่หยิบกุญแจและนำรถยนต์ของกลางไปใช้ แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๒ สามารถนำรถยนต์ของกลางไปใช้โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากผู้ร้อง แม้ผู้ร้องจะเคยว่ากล่าวตักเตือนว่าจำเลยที่ ๒ แต่ก็ได้ความจากผู้ร้องว่า ในวันเกิดเหตุเมื่อจำเลยที่ ๒ ขับรถยนต์ของกลางมาส่งผู้ร้องที่บ้านแล้ว จำเลยที่ ๒ ก็ขับรถยนต์ของกลางออกไปโดยไม่ได้อธิบายอะไรแก่ผู้ร้อง พฤติการณ์ของผู้ร้องอนุมานได้ว่าผู้ร้องมิได้เข้มงวดในการที่จำเลยที่ ๒ จะนำรถยนต์ของกลางออกไปใช้ มีผลเท่ากับว่าผู้ร้องอนุญาตโดยปริยายให้จำเลยที่ ๒ นำรถยนต์ของกลางไปใช้ได้ตามต้องการ นอกจากนั้นรถยนต์ของกลางมีการปรับแต่งโดยแต่งเครื่องยนต์ ทำให้รถต่ำลง ติดโมล์ความเร็วสำหรับวัดรอบเครื่องยนต์ ทำท่อไอเสีย เพื่อประโยชน์ในการขับด้วยความเร็วสูงและประโยชน์ในการขับแข่ง เมื่อได้ความจากคำเบิกความของผู้ร้องว่าผู้ร้องต้องใช้รถยนต์ของกลางไปพบแพทย์ จึงฟังได้ว่า ผู้ร้องรู้ว่าการยนต์ของกลางมีการแต่งสภาพดังกล่าว ถือได้ว่าผู้ร้องมีส่วนรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๕๑/๒๕๕๙ จำเลยแถลงรับรองในชั้นพิจารณาว่าจำเลยดัดแปลงสภาพรถยนต์ของกลางให้ท่อไอเสียส่งเสียงดัง แสดงให้เห็นว่าจำเลยดัดแปลงสภาพท่อไอเสียเพื่อ

ใช้ขับแข่งกับผู้อื่น พฤติการณ์ในการใช้และดัดแปลงรถยนต์ของกลางตามใจชอบเช่นนั้นบ่งชี้อยู่ในตัวว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นมารดาเจ้าของรถยนต์ของกลางยินยอมให้จำเลยใช้รถยนต์ตามอำเภอใจ เมื่อจำเลยนำรถไปแข่งในทางโดยไม่ได้รับอนุญาตจนถูกศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษและริบรถยนต์ของกลาง จึงต้องถือว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดนั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๒๒/๒๕๔๙ รถยนต์ของกลางมีการดัดแปลงสภาพรถและ ตกแต่งเพื่อให้เหมาะสำหรับใช้ขับแข่งขึ้นด้วยความเร็ว การที่ผู้ร้องให้จำเลยซึ่งเป็นเพื่อนของบุตรสาว ผู้ร้องนำรถยนต์ของกลางไปใช้โดยรู้ถึงการดัดแปลงสภาพรถยนต์ของกลางดังกล่าว พฤติการณ์ส่อแสดงว่า ผู้ร้องยินยอมให้จำเลยนำรถยนต์ของกลางไปใช้ขับแข่งขึ้น ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๙/๒๕๔๙ การริบทรัพย์สินเป็นโทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดสถานหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๑๘ (๕) ประกอบมาตรา ๓๓ (๑) การคืนทรัพย์สินที่ถูกริบแก่เจ้าของแท้จริงผู้สุจริตซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ตาม ป.อ. มาตรา ๓๖ ถือเป็นข้อยกเว้นต้องพิจารณาโดยเคร่งครัด

ผู้ร้องเก็บกุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางไว้ในตู้กับข้าวและไม่มีกุญแจล็อกตู้ ซึ่งจำเลยทราบที่เก็บกุญแจของกลางแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องซึ่งเป็นมารดาของจำเลยไม่ใช้ความระมัดระวังในการเก็บรักษากุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางไว้ให้มิดชิดเพื่อป้องกันไม่ให้จำเลยนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ ย่อมถือได้ว่าเป็นการปล่อยปละละเลยให้จำเลยซึ่งอยู่ในวัยคะนองนำรถไปใช้ได้ตามอำเภอใจ นอกจากนั้นจำเลยเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงสภาพรถจักรยานยนต์ของกลาง โดยเปลี่ยนล้อให้มีหน้าแคบลง ปาดเบาะนั่งให้บางลงเพื่อให้รถเตี้ย เปลี่ยนโช้เป็นโช้สเตอร์และตัดโซ่กั๊พหน้าออกให้เตี้ยลง ๓ นิ้ว ส่อให้เห็นได้อย่างชัดแจ้งว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้รถจักรยานยนต์ของกลางสามารถแล่นได้ด้วยความเร็วสูงขึ้นกว่าเดิมซึ่งเหมาะแก่การขับแข่ง โดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องไม่รู้อยู่ด้วยหรือได้ทักท้วงแย้งแต่อย่างใด เมื่อจำเลยนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปขับแข่งจึงย่อมถือว่า ผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๖๘/๒๕๔๘ ผู้ร้องเป็นบิดาของจำเลยที่ ๑ เคยใช้ให้จำเลยที่ ๑ ขับรถจักรยานยนต์ของกลางไปซื้อของและเคยจับได้ว่าจำเลยที่ ๑ แอบเอารถจักรยานยนต์ของกลางไปขับในเวลากลางคืน ซึ่งไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีกแต่อย่างใด แต่กลับปล่อยปละละเลยให้จำเลยที่ ๑ สามารถนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดได้อีก ทั้งที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เยาว์พักอาศัยอยู่บ้านเดียวกับผู้ร้อง พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่าผู้ร้องยินยอมอนุญาตให้จำเลยที่ ๑ นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ได้ตลอดเวลาตามที่จำเลยที่ ๑ ต้องการ โดยไม่คำนึงถึงว่าจำเลยที่ ๑ จะนำไปใช้ในกิจการใด การที่จำเลยที่ ๑ นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปขับแข่งกับพวกบนทางเดินรถสาธารณะในเวลากลางคืน ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ โดยปริยาย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๕๓/๒๕๔๓ จำเลยนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปขับแข่งแสดงให้เห็นว่าจำเลยขับรถจักรยานยนต์เป็นและขับเก่ง การที่ผู้ร้องซึ่งเป็นมารดาไม่ทราบจำเลยขับเก่งแสดงว่าไม่สนใจดูแลเอาใจใส่จำเลยซึ่งเป็นบุตรเท่าที่ควร และไม่ปรากฏว่าผู้ร้องใส่กุญแจล็อกที่วางกุญแจ

รถจักรยานยนต์ไว้ให้ดีเป็นเหตุให้จำเลยนำรถจักรยานยนต์ไปขับได้โดยง่ายเช่นนี้ ถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจ
ด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๑/๒๕๔๓ จำเลยที่ ๓ เป็นบุตรผู้ร้อง ทั้งรถจักรยานยนต์ของกลาง
ผู้ร้องซื้อมาเพื่อใช้ในการทำมาหากินและรับส่งบุคคลในครอบครัว โดยให้จำเลยที่ ๓ เป็นผู้ใช้ในการนำออกไป
ซื้อของและขับไปโรงเรียนบ้าง จึงพออนุมานได้ว่าผู้ร้องมิได้เข้มงวดในการที่จำเลยที่ ๓ จะนำรถจักรยานยนต์
ของกลางออกไปใช้นัก พฤติการณ์มีผลเท่ากับผู้ร้องอนุญาตโดยปริยายให้จำเลยที่ ๓ นำรถจักรยานยนต์ไป
ใช้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่โดยไม่ขัดขวาง ดังนั้น เมื่อจำเลยที่ ๓ อายุเพียง ๑๗ ปี อยู่ในวัยรุ่นวัยคะนองนำ
รถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในการขับแข่งขันโดยไม่ได้รับอนุญาต ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องมีส่วนรู้เห็นเป็นใจด้วย
ในการกระทำความผิด ไม่มีสิทธิขอคืนรถจักรยานยนต์ของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๘๗/๒๕๔๒ การที่ผู้ร้องเก็บกุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางไว้ที่
บ้านโดยบุคคลในบ้านทุกคนรวมทั้งจำเลยสามารถนำกุญแจไปใช้ขับขี่รถจักรยานยนต์ของกลางได้ โดยไม่
ต้องบอกกล่าวบุคคลใด แสดงว่าผู้ร้องยินยอมอนุญาตให้จำเลยหยิบกุญแจรถจักรยานยนต์ดังกล่าวไปใช้ได้
ตลอดเวลาตามที่จำเลยต้องการ โดยไม่คำนึงถึงว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้เยาว์และอยู่ในอำนาจปกครองของตน
จะนำรถไปใช้ในกิจการใด เมื่อจำเลยนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปขับขี่แข่งขันกันในถนนโดยไม่ได้รับ
อนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรเช่นนี้ ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดของจำเลยแล้ว

คำพิพากษาฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๔

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๐๙/๒๕๕๐ ผู้ร้องเป็นพี่จำเลยที่ ๒ และผู้ร้องเบิกความตอบคำถามค้านว่า ขณะที่รถจักรยานยนต์ของกลางจอดอยู่หลังบ้านของผู้ร้องนั้น กุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางเสียบติดอยู่ที่รถ ปกติผู้ร้องให้จำเลยที่ ๒ ยืมรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ นอกจากจำเลยที่ ๒ แล้วน้องของผู้ร้องหรือญาติของผู้ร้องสามารถนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ได้ เมื่อบุคคลดังกล่าวใช้รถจักรยานยนต์ของกลางแล้ว กุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางก็ยังคงเสียบติดที่รถ พฤติกรรมของผู้ร้องที่เสียบกุญแจรถจักรยานยนต์ไว้ที่รถและให้ญาติพี่น้องใช้รถจักรยานยนต์ของกลางได้แสดงให้เห็นได้ว่าผู้ร้องยินยอมให้จำเลยที่ ๒ นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ได้ตลอดเวลาตามที่จำเลยที่ ๒ ต้องการใช้โดยไม่คำนึงว่าจำเลยที่ ๒ จะนำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้ในกิจการใด เมื่อจำเลยที่ ๒ นำรถจักรยานยนต์ของกลางไปใช้กระทำความผิดข้อหาร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๒ แล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๕๕/๒๕๕๘ ผู้ร้องเป็นภรรยา ส. เจ้าของรวมกรรมสิทธิ์รวมรถยนต์กระบะของกลาง เมื่อ ส. ถึงแก่ความตายทรัพย์สินมรดกส่วนของ ส. ย่อมตกแก่ทายาทซึ่งรวมถึงผู้ร้องด้วยรถยนต์กระบะของกลางเก็บอยู่ที่บ้านผู้ร้องซึ่งพักอยู่กับพี่สาว กุญแจรถแขวนเก็บไว้ใต้หิ้งพระภายในบ้าน ญาติพี่น้องและบุตรของผู้ร้องรวมทั้งจำเลยซึ่งเป็นบุตรเขยของผู้ร้องสามารถนำรถยนต์กระบะของกลางไปใช้ได้ จำเลยเคยนำไปใช้หลายครั้ง วันเกิดเหตุจำเลยเอากุญแจรถกระบะของกลางไปใช้กระทำความผิดโดยไม่ได้บอกกล่าวผู้ร้อง และผู้ร้องไม่ทราบว่าจำเลยนำรถยนต์กระบะของกลางไปใช้ในการกระทำความผิด แสดงว่าผู้ร้องยินยอมอนุญาตให้จำเลยหยิบเอากุญแจรถยนต์กระบะของกลางไปใช้ได้ตลอดเวลาที่จำเลยต้องการใช้โดยไม่คำนึงว่าจำเลยจะนำไปใช้ในกิจการใด เมื่อจำเลยนำรถยนต์กระบะของกลางไปใช้บรรทุกถ่านไม้โก่งกางโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายย่อมถือได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของจำเลยแล้ว ส่วนบุคคลอื่นซึ่งเป็นทายาทและเจ้าของรวมจะมีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์กระบะของกลางหรือไม่ เพียงใด เป็นเรื่องที่จะต้องไปว่ากล่าวกันตามสิทธิของตนต่างหากจากคดีนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๙

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๖๙/๒๕๕๑ รายงานการจดทะเบียนเอกสารหมายเลข ร.๒ เป็นเพียงหลักฐานของทางราชการที่มีขึ้นเพื่อความสะดวกในการควบคุมรถยนต์และในการจัดเก็บภาษีรถยนต์ที่ทางราชการวางระเบียบไว้ การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียนไม่มีผลทำให้มีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ เพราะผู้มีชื่อในรายการจดทะเบียนจะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ต่อเมื่อเป็นเจ้าของผู้มีกรรมสิทธิ์ที่แท้จริงเท่านั้น รายการจดทะเบียนดังกล่าวจึงมิใช่หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์รถยนต์บรรทุกของกลาง ผู้ร้องจึงมีหน้าที่นำสืบให้เห็นว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของรถยนต์บรรทุกของกลาง แต่ผู้ร้องไม่ได้นำผู้ขายรถยนต์บรรทุกของกลางให้ผู้ร้องตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในฎีกามานำสืบให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางจากเจ้าของเดิมเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่ยังชำระราคาไม่ครบถ้วน เมื่อชำระราคาครบถ้วนแล้วเจ้าของเดิมจึงโอนทางทะเบียนให้ผู้ร้อง นอกจากนี้ จำเลยให้การชั้นสอบสวนตามบันทึกคำให้การรับสารภาพของผู้ต้องหาว่า จำเลยเช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางจากห้างหุ้นส่วนจำกัดสหยนต์แต่ยังไม่ได้โอนกรรมสิทธิ์กัน จำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวนในทันทีทันใดภายหลังเกิดเหตุโดยไม่ทันมีเวลาคิดไตร่ตรองหาหลักฐานข้อเท็จจริงให้เป็นอย่างอื่น เชื่อว่าจำเลยให้การตามความเป็นจริง คำให้การของจำเลยและคำเบิกความของผู้ร้องเกี่ยวกับผู้ให้เช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางจึงขัดแย้งกัน ผู้ร้องและจำเลยทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์บรรทุกของกลางกันเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ และจำเลยได้มอบรถยนต์บรรทุกของกลางไปจากผู้ร้องในวันทำสัญญาเช่าซื้อ แต่เมื่อผู้ร้องจดทะเบียนรถยนต์บรรทุกของกลางตามสำเนารายการจดทะเบียนเอกสารหมายเลข ร.๒ ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ ปรากฏว่า ผู้ร้องเป็นผู้ประกอบการขนส่งประเภทรถบรรทุกส่วนบุคคลแทนที่จะจดทะเบียนให้จำเลยในฐานะผู้เช่าซื้อเป็นผู้ประกอบการขนส่งและมีสิทธิครอบครองและใช้รถยนต์บรรทุกของกลางโดยการเช่าซื้อเพื่อจำเลยจะนำรถยนต์บรรทุกของกลางไปใช้บรรทุกสินค้าเพื่อสินจ้างได้โดยชอบ จึงเป็นพิรุณ พยานหลักฐานของผู้ร้องยังไม่มีน้ำหนักให้น่าเชื่อว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์บรรทุกของกลางที่แท้จริง ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอคืนรถยนต์บรรทุกของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๖๓/๒๕๕๑ ผู้ร้องซื้อรถบรรทุกสิบล้อของกลางจากจำเลยเพื่อรับจ้างบรรทุกสิ่งของ แต่ผู้ร้องกลับไม่ดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ เพื่อนำไปจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์รถบรรทุกสิบล้อของกลางให้เป็นการถูกต้องดังเช่นบุคคลทั่วไปปฏิบัติกัน เพื่อจะได้นำรถบรรทุกสิบล้อของกลางไปรับจ้างบรรทุกสิ่งของตามวัตถุประสงค์ของผู้ร้อง แม้หนังสือแสดงการจดทะเบียนมิใช่หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ แต่ก็ยังเป็นหลักฐานเบื้องต้นที่แสดงว่าผู้มีชื่อในเอกสารดังกล่าวเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ที่ผู้ร้องอ้างว่าป่วยก็ไม่สมเหตุผล ทั้งหนังสือสัญญาซื้อขายดังกล่าวเป็นเอกสารที่อยู่ในความรับรู้ของผู้ร้องและจำเลย ผู้ร้องมิได้นำผู้ซึ่งลงลายมือเป็นพยานในหนังสือสัญญาซื้อขายมาเบิกความสนับสนุน และจำเลยเบิกความตอบโจทก์ถามค้านว่าจำเลยพักอาศัยอยู่กับผู้ร้อง ผู้ร้องและจำเลยซึ่งพักอาศัยอยู่ด้วยกันสามารถจัดทำเอกสารดังกล่าวขึ้นมาเมื่อใดก็ได้ เอกสารที่ผู้ร้องอ้างจึงไม่มีน้ำหนักรับฟังเช่นกัน พยานหลักฐานของผู้ร้องมีพิรุณ ไม่มีน้ำหนักให้เชื่อถือว่าจำเลยขายรถบรรทุกสิบล้อของกลางให้ผู้ร้อง ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์รถบรรทุกสิบล้อของกลางที่แท้จริง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๐๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๖ ผู้ร้องซื้อรถยนต์กระบะของกลางจากจำเลยในราคา ๒๒๐,๐๐๐ บาท ตามสำเนาหนังสือสัญญาซื้อขาย จำเลยได้ส่งมอบ

รถยนต์กระบะของกลางให้ผู้ร้องโดยมอบใบคู่มือจดทะเบียน หนังสือมอบอำนาจ แบบคำขอโอนที่จำเลย
ลงลายมือชื่อไว้ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านให้แก่ผู้ร้อง แต่ผู้ร้องยังไม่ได้ไป
โอนทางทะเบียนเพราะผู้ร้องรับราชการไม่สะดวกไปในเวลาราชการ แม้ผู้ร้องจะมีหนังสือสัญญาซื้อขาย
หนังสือมอบอำนาจ และแบบคำขอโอนและรับโอนของกรมการขนส่งทางบกมาสนับสนุนคำเบิกความของผู้ร้อง
และจำเลย แต่หนังสือสัญญาซื้อขาย หนังสือมอบอำนาจ และแบบคำขอโอนดังกล่าว อยู่ในความรับรู้
ของผู้ร้องและจำเลย ผู้ร้องและจำเลยจะทำขึ้นอย่างไรและเมื่อไรก็ได้ ผู้ร้องไม่นำผู้ลงชื่อเป็นพยาน
ในหนังสือสัญญาซื้อขายเอกสาร มาเบิกความยืนยันว่าผู้ร้องและจำเลยซื้อขายรถยนต์กระบะของกลาง
กันจริง ผู้ร้องอ้างว่าซื้อรถยนต์กระบะของกลางจากจำเลยและชำระราคาครบถ้วนตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม
๒๕๔๖ ก่อนรถยนต์กระบะของกลางถูกยึดถึง ๒ เดือนเศษ แต่ผู้ร้องกลับไม่ไปดำเนินการจดทะเบียน
เปลี่ยนชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์กระบะของกลางให้ถูกต้องดังเช่นบุคคลทั่วไปปฏิบัติกัน แม้หนังสือ
แสดงการจดทะเบียนรถมีใช้หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ แต่ก็ยังเป็นหลักฐานเบื้องต้นที่แสดงว่าผู้มีชื่อ
ในเอกสารดังกล่าวเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ การที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้ร้องรับราชการไม่สะดวกไปในเวลาราชการ
ก็ไม่สมเหตุผล ได้ความจากผู้ร้องว่าผู้ร้องให้จำเลยยืมรถยนต์กระบะของกลางเพราะสงสารและเป็น
เพื่อนบ้านกัน ผู้ร้องและจำเลยจึงไม่ได้เป็นญาติพี่น้องกัน จนผู้ร้องต้องให้จำเลยยืมรถยนต์กระบะของ
กลางที่ยังไม่มีการเปลี่ยนชื่อทางทะเบียนเป็นชื่อผู้ร้องไปใช้ พยานหลักฐานของผู้ร้องมีพิรุธและขัดต่อ
เหตุผล ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์กระบะของกลาง ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้อง
ขอคืนรถยนต์กระบะของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๕๓๓/๒๕๔๙ ผู้ร้องกับนาย ช. อ้างว่าทำสัญญาเช่าซื้อ
รถบรรทุกของกลางกันเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ และนาย ช. ได้รับมอบรถบรรทุกของกลางไป
จากผู้ร้องในวันทำสัญญาเช่าซื้อ หากเป็นจริงผู้ร้องย่อมจะต้องจดทะเบียนให้นาย ช. เป็นผู้มีสิทธิ
ครอบครองและใช้รถบรรทุกของกลางในฐานะผู้เช่าซื้อรถบรรทุกของกลาง แต่ตามสำเนานี้แสดงการ
จดทะเบียนรถระบุไว้ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๒ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. เอกชัยขนส่ง ผู้ประกอบการขนส่ง
ประเภทไม่ประจำทางมีสิทธิครอบครองและใช้รถบรรทุกของกลางโดยเข้าร่วมกิจการ หากนาย ช. เช่าซื้อ
รถบรรทุกของกลางไปจากผู้ร้องตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ก็ไม่มีเหตุที่ผู้ร้องจะจดทะเบียนให้ห้างหุ้นส่วน
จำกัด ช.เอกชัยขนส่ง มีสิทธิครอบครองและใช้รถบรรทุกของกลาง ประกอบกับผู้ร้องเบิกความตอบคำถาม
ค้านรับว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. เอกชัยขนส่ง ซื้อรถบรรทุกของกลางไปจากผู้ร้องนานแล้ว ผู้ร้องได้ออกลอยพร้อม
มอบหลักฐานทางทะเบียนให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. เอกชัยขนส่งแล้ว พฤติการณ์แห่งคดีน่าเชื่อว่า
ผู้ร้องซึ่งนำรถบรรทุกของกลางเข้าร่วมกิจการกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. เอกชัยขนส่ง ได้ขายรถบรรทุกของกลาง
ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. เอกชัยขนส่งแล้ว ผู้ร้องจึงไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์รถบรรทุกของกลาง ไม่มีสิทธิ
ร้องขอคืนรถบรรทุกของกลางตาม ป.อ. มาตรา ๓๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๘๑/๒๕๔๘ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ร. ได้ชำระค่าเช่าซื้อให้แก่ผู้ร้อง
ครบทุกงวดแล้ว แม้จะชำระค่างวดล่าช้าไม่ตรงกำหนด แต่ผู้ร้องก็รับค่าเช่าซื้อจนครบทุกงวดตามสัญญา
เช่าซื้อโดยไม่ได้บอกเลิกสัญญา ถือว่ากำหนดเวลาชำระเงินไม่เป็นสาระสำคัญ กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่า
ซื้อของกลางจึงตกเป็นของห้างหุ้นส่วนจำกัด ร. ทันทีตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๗๒ และตามสัญญาเช่าซื้อข้อ ๓
โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ก่อน แม้ตามข้อ ๙ ของสัญญาเช่าซื้อจะให้ผู้ร้องคิดดอกเบี้ยของเงิน
ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระและค่าใช้จ่ายในการไปเก็บเงินดังกล่าวได้ ผู้ร้องก็ต้องไปเรียกร้องเอากับห้างหุ้นส่วนจำกัด
ร. ซึ่งก็ไม่แน่ว่าผู้ร้องจะมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยดังกล่าวได้ตามสัญญาเช่าซื้อหรือไม่ ทั้งข้อตกลงดังกล่าว

มิใช่เงื่อนไขที่จะไม่ให้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ของกลางตกเป็นสิทธิแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ร. แม้ผู้ร้องจะยังมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนต์ของกลางตามหนังสือแสดงการจดทะเบียน ผู้ร้องก็มีชื่อเจ้าของแท้จริง จึงไม่มีสิทธิขอคืนรถยนต์ของกลาง

คำพิพากษาฎีกา ๑๗๖๒/๒๕๔๘ การที่ผู้ร้องมิได้หักทวงในกรณีที่ผู้ขายใส่ชื่อจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุตรผู้ร้องเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์ของกลาง และปล่อยให้จำเลยที่ ๒ มีชื่อเป็นเจ้าของจนถึงวันเกิดเหตุซึ่งเป็นเวลานานถึงประมาณ ๑๒ เดือน โดยในระหว่างนั้นจำเลยที่ ๒ ใช้ขับไปเรียนหนังสือ นั้น แสดงว่าผู้ร้องมีเจตนาขายรถให้แก่จำเลยที่ ๒ เพื่อให้ใช้เป็นยานพาหนะในการไปศึกษาเล่าเรียนอันถือได้ว่าเป็นการให้โดยหน้าที่ธรรมจรรยา ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของรถของกลาง ผู้ร้องย่อมไม่มีสิทธิขอคืนรถของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๖๙/๒๕๔๗ ตามสัญญาเช่าซื้อจะครบกำหนดระยะเวลาเช่าซื้อในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๓ แต่ปรากฏในใบคู่มือจดทะเบียนแผ่นที่ ๓ ระบุว่า ผู้ร้องเป็นเจ้าของรถยนต์กระบะของกลางในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ จึงต้องฟังว่าบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ก. จำกัด โอนรถยนต์กระบะของกลางให้แก่ผู้ร้องในวันดังกล่าว การที่ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้บริษัทรถยนต์กระบะของกลางเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๔ และไม่มีคู่ดังกล่าวฝ่ายใดอุทธรณ์ฎีกา คำพิพากษาดังกล่าวจึงถึงที่สุด กรรมสิทธิ์ในรถยนต์กระบะของกลางที่ศาลสั่งริบยอมตกเป็นของแผ่นดิน ผู้ร้องรับโอนรถยนต์กระบะของกลางในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังวันที่กรรมสิทธิ์ในรถยนต์กระบะของกลางตกเป็นของแผ่นดิน ผู้ร้องจึงไม่ได้กรรมสิทธิ์และไม่เป็นเจ้าของรถยนต์กระบะของกลาง ผู้ร้องจึงย่อมไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนรถยนต์กระบะของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๕๓/๒๕๔๕ หนังสือสัญญาซื้อขายมีข้อความว่า จำเลยที่ ๒ ซื้อรถยนต์ของกลางไปในราคา ๙๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ซื้อจะทำการโอน ย้าย ต่อภาษี พระราชบัญญัติเองทุกอย่าง แสดงว่าหลังจากทำสัญญาแล้ว ผู้ร้องซึ่งเป็นเจ้าของรถยนต์หมดภาระหน้าที่เกี่ยวกับการซื้อขายรถยนต์ของกลางอีกต่อไป ข้อตกลงดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาดแม้ในสัญญาจะระบุว่า วันทำสัญญาผู้ซื้อวางมัดจำ ๖๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือจะชำระให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๕ วันก็ตาม แต่ก็มิใช่ความต่อไปว่า หากไม่ชำระถือว่าผู้ซื้อผิดสัญญายอมให้ผู้ขายฟ้องร้องได้ทันทีโดยไม่ต้องบอกกล่าวและยอมให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปีนับแต่วันผิดสัญญา แสดงว่าการชำระเงิน ๒ งวดดังกล่าวเป็นเพียงการแบ่งชำระราคาซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ซื้อเท่านั้น มิใช่เป็นการวางมัดจำ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า การซื้อขายรถยนต์ของกลางระหว่างผู้ร้องกับจำเลยที่ ๒ เป็นการซื้อขายเสร็จเด็ดขาด กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ของกลางตกเป็นของจำเลยที่ ๒ ตั้งแต่วันทำสัญญา ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอคืนรถยนต์ของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๓/๒๕๓๙ แม้ในขณะที่มีการใช้รถจักรยานยนต์ของกลางในการกระทำความผิด ผู้ร้องจะเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์ของกลางก็ตาม แต่ในระหว่างพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น ผู้ร้องได้ขายรถจักรยานยนต์ของกลางให้บุคคลภายนอกไป บุคคลภายนอกนั้นจึงเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์ของกลางคั่นดังกล่าวนับแต่ที่ผู้ร้องได้ขายให้ เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาให้บริษัทรถจักรยานยนต์ของกลาง รถจักรยานยนต์ของกลางย่อมตกเป็นของแผ่นดิน บุคคลภายนอกผู้ซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางคั่นดังกล่าวก็ไม่มีกรรมสิทธิ์ในรถจักรยานยนต์คั่นนั้นอีกต่อไป แม้ผู้ร้องจะซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางคืนมาและเปลี่ยนหมายเลขทะเบียนใหม่ ผู้ร้องก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในรถจักรยานยนต์ของกลางและไม่มีสิทธิร้องขอรถจักรยานยนต์ของกลางคืนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖

คำพิพากษาฎีกาตามข้อสังเกตที่ ๑๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๘๘/๒๕๔๕ พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฯ มาตรา ๓๐ วรรคสอง กำหนดให้บุคคลที่อ้างเป็นเจ้าของต้องยื่นคำร้องขอเข้ามาในคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ไม่ว่าในคดีนั้นจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อได้ว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม การที่ผู้ร้องมายื่นคำร้องเมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งริบถอนคดีตามคำร้องของโจทก์และคดีถึงที่สุดแล้วจึงต้องห้ามตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งตามมาตรา ๓๐ วรรคท้ายแห่ง พ.ร.บ. นี้ ยังบัญญัติห้ามมิให้นำ ป.อ. มาตรา ๓๖ มาใช้บังคับด้วย ผู้ร้องจึงไม่อาจอ้างเหตุว่าไม่รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดมาขอคืนรธนดที่ศาลริบได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๗๕/๒๕๓๘ ผู้ที่จะขอให้ศาลอุทธรณ์หรือฎีกาพิพากษากลับหรือแก้คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ริบทรัพย์ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามคำขอของโจทก์ ตามพ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๐, ๓๑ คือผู้คัดค้านคำขอซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น เมื่อบุคคลดังกล่าวมิได้ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา จำเลยซึ่งมิได้ร้องคัดค้านคำขอของโจทก์ จึงไม่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์และฎีกาเกี่ยวกับเรื่องนี้ การที่ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์วินิจฉัยให้จึงไม่ชอบ